

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2014 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Temmuz 2015

İÇERİK

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2014 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2014 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	62

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2014 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	31
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	32
8.	EKLER.....	52

KISALTMALAR

FHZ	: Fiili Hizmet Zammı
GİB	: Gelir İdaresi Başkanlığı
GSS	: Genel Sağlık Sigortası
İHZ	: İtibari Hizmet Zammı
İPC	: İdari Para Cezası
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KDV	: Katma Değer Vergisi
MEDULA	: Medikal Ulak
MERNİS	: Merkezi Nüfus İdare Sistemi
MOSİP	: Mali Yönetim Otomasyon Sistemi Projesi
SGEP	: Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli IV sayılı cetvelde yer alan bir kamu idaresidir. SGK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49, 50 ve geçici 3'üncü maddeleri ile Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Bu nedenle, SGK tarafından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 41'inci maddeleri ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak 01.01.2007 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere SGK Başkanlığı Muhasebe Yönergesi hazırlanmıştır. Söz konusu Yönerge SGK muhasebe birimlerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini kapsamakla birlikte, Yönergenin 77'nci maddesinde, Yönergede hüküm bulunmayan hallerde Merkezi Bütçe Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. SGK muhasebe hizmetleri, MOSİP adı verilen bir sistem temelinde yürütülmektedir.

SGK 2014 yılı bilançosuna göre, aktif toplamı 65.906.179.832,74 TL'dir. Aktifler içerisinde Dönen Varlıklar toplamı 61.429.413.791,55 TL, Duran Varlıklar toplamı ise 4.476.766.041,19 TL'dir. Dönen Varlıklar içerisinde yer alan kalemlerden Bankalar Hesabı'nın yıl sonu bakiyesi 9.212.527.442,36 TL'dir. Faaliyet Alacakları 25.362.128.534,41 TL olup 22.711.871.378,22 TL'si Gelirlerden Alacaklar, 1.360.584.105,57 TL'si Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar, 1.235.651.602,43 TL'si ise Şüpheli Alacaklar Hesabı'nda izlenmektedir. Kurum Alacakları 9.425.763.129,59 TL, Diğer Alacaklar ise 3.783.298.351,99 TL'dir.

SGK 2014 yılı bilançosuna göre, pasif toplamı 65.906.179.832,74 TL'dir. Pasifler içerisinde Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar toplamı 15.084.800.922,53 TL, Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar toplamı 7.638.748,04 TL, Özkaynaklar toplamı da 50.813.740.162,17 TL'dir. Yabancı Kaynaklar içerisinde yer alan Emanetler hesabının yıl sonu bakiyesi 8.830.487.517,81 TL iken, Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 10.505.856.265,82 TL'dir.

SGK'dan alınan faaliyet sonuçları tablosuna göre; 2014 yılı faaliyet gideri toplamı 189.072.766.645,44 TL; faaliyet geliri toplamı 215.171.489.018,86 TL, indirim, iade ve

iskonto toplamı 36.604.578.639,24 TL, net faaliyet sonucu ise -10.505.856.265,82 TL olarak gerçekleşmiştir.

SGK 2014 yılı bütçesinde; bütçe giderinin 201.596.930.000 TL, bütçe gelirin ise 180.013.456.000 TL olacağı, aradaki 21.583.474.000 TL tutarındaki farkın hazineden karşılanması öngörülmüştür. Gelir bütçesi içerisinde prim gelirlerinin 131.052.000.000 TL, gider bütçesi içerisinde ise emekli aylıklarının 133.063.000.000 TL, sağlık giderlerinin 54.066.000.000 TL olacağı tahmin edilmiştir.

SGK'dan alınan bütçe uygulama sonuçlarına göre; 2014 yılı bütçe gideri toplamı 198.492.931.974,30 TL, bütçe geliri toplamı 208.070.896.295,84 TL, bütçe gelirlerinden ret ve iadeler toplamı 4.649.466.694,77 TL, net bütçe geliri ise 203.421.429.601,70 TL olarak gerçekleşmiştir. Gelir kalemleri içerisinde bulunan ve finansman açığını kapatmak üzere gönderilen hazine yardımları, tutar olarak 21.268.813.472 TL olup, toplam gelir kalemlerinin % 10,45'lik kısmına denk gelmektedir.

SGK'nın 2014 yılı bütçe gelirleri üzerinde yapılan incelemede hazine yardımları hariç toplam gelirlerinin 182.152.616.129,70 TL olduğu görülmektedir. Bu gelirlerin 172.123.025.556,44 TL'lik bölümünü Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması tablosunda "02 kodu" ile gösterilen ve Kurumun asli gelirlerini oluşturan sigortalılardan alınan gelirler oluşturmaktadır. Bu bağlamda, toplam gelirler içerisinde sigortalılardan elde edilen gelirlerin payı % 94,49'dur.

SGK'nın 2014 yılı bütçe giderlerine bakıldığında ise, gider kalemleri içerisinde malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı ödemeleri 133.473.391.984,94 TL olup toplam giderler içerisinde % 67,24'lük bir paya sahiptir. Diğer taraftan, emeklilerin ve diğer hak sahiplerinin tedavi ve sağlık malzemesi giderleri için 33.456.398.384,71 TL, sosyal güvenliği olanların ilaç giderleri için ise 15.995.574.462,34 TL harcama yapılmıştır. Tedavi giderlerinin toplam bütçe içerisindeki payı ise %24,91'lik bir orana sahiptir. Aylıklar ile sağlık giderlerinin toplam gider içerisindeki payı % 92,15'e denk gelmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer

alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurum Alacaklarının Mali Tablolarda Tam ve Doğru Bir Şekilde Yer Almasını Sağlayacak Bir Mali Yapının Olmaması

Kurumun mali iş ve işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, ölçümü ve sunulmasını ortaya koyan malî tabloların, tahakkuk esaslı muhasebe çerçevesinde hazırlanmaması nedeniyle, Kurumun mali sistemi, cari ve geçmiş dönemde kurum alacağına dönüşmüş tutarların gerçek durumunu göstermemektedir.

5018 sayılı Kanun'un " Muhasebe Sistemi" başlıklı 49'uncu maddesinde; "*Muhasebe sistemi; malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde kurulur ve yürütülür. Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemler ile garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.*"

Aynı Kanun'un "Kamu Gelir ve Giderlerinin Yılı ve Mahsup Dönemi" başlıklı 51'inci maddesinde; "*Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir. Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir.*" şeklindeki düzenlemelerle muhasebe sisteminin temel ilkeleri ortaya konulmuştur.

Ayrıca, mali tabloların sunulmasına ilişkin ilkeleri belirleyen 1 No'lu Devlet Muhasebesi Standardı'nda da malî tabloların amacı belirtilmiştir. Buna göre, Kurumca düzenlenen malî tabloların amacı, idarenin malî durumu, performansı ve nakit akışları hakkındaki bilgileri sağlamaktır. Malî tablolar kamu idarelerinin, kaynaklarının dağılımı ve kullanımını, faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını, faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini, malî durumu ve malî durumundaki değişiklikleri, faaliyetlerindeki performans, etkinlik ve başarısını, kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını, malî işlemlerinde saydam olup olmadıklarını gösterir. Bu nedenle

malî tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için önceki dönemin verilerini de içermeleri ve açıklamaları ile birlikte herkes tarafından anlaşılmasını sağlayacak şekilde hazırlanmaları gerekir. Ancak bu şekilde malî tablolar, kamu idarelerinin varlıkları, yükümlülükleri, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında tam ve doğru bilgi verebilir.

5018 sayılı Kanun'da, gelir ve giderlerin muhasebeleştirilmesinde tahakkuk esaslı bir sistem öngörülmüştür. Buna göre, kurulacak muhasebe sistemi, malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacaktır.

İdarenin, mali sistemin dışındaki İşveren Sistemi, Güvence Sistemi gibi sistemlerinde kayıt altına alınan ve takip edilen büyük tutarda prim alacakları bulunmaktadır. Özellikle; 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamındaki primlerin tahakkuk işlemleri ile süresinde ödenmeyen 4/1-a kapsamındaki primlerin gecikme cezası ve zamlarının tahakkuk işlemleri, MOSİP'te kayıt altına alınmamaktadır. Diğer taraftan yılı içerisinde tahsil edilemeyen 4/1-a tahakkukları da MOSİP'ten çıkarılarak, geçmiş dönemlere ait prim tahakkuk ve tahsilat sürecinin MOSİP sistemi ile bağlantısı kesilmektedir. Bu eksiklik, muhasebe sisteminin ve mali raporların tam ve doğru bir şekilde sunulmasını engellemektedir.

Kurum kayıtlarına göre; mali sistemin dışındaki diğer sistemlerde kayıt altına alınmış; 31.12.2014 tarihi itibarıyla 4/1-a kapsamında 30.285.840.882,00 TL tutarında asıl alacak ve idari para cezası ile 31.06.2014 tarihi itibarıyla 4/1-a kapsamında 32.489.140.825,00 TL tutarında gecikme zammı ve gecikme cezası alacağı,

25.2.2015 tarihli itibarıyla 4/1-c kapsamındaki sigortalılardan, toplam 2.609.551.287,91 TL tutarında asıl alacak, idari para cezası, gecikme zammı ve gecikme cezası alacağı,

31.12.2014 tarihi itibarıyla 4/1-b kapsamında, 34.914.375.942,14 TL tutarında asıl alacak, gecikme zammı ve gecikme cezası alacağı bulunmaktadır.

Kurumun 31.06.2014 tarihi itibarıyla 4/1-a kapsamında asıl alacağı 26.079.736.458 TL iken, 31.12.2014 tarihi itibarıyla bu rakam 28.908.431.046,42 TL'ye, yine aynı tarih aralığında 4/1-b kapsamındaki asıl alacağı da 17.476.536.081 TL'den 22.747.191.349 TL'ye çıkmıştır. Tahsil edilemeyen alacakların yıllar itibarıyla hızla artmakta olduğu görülmektedir. Tahakkuk ve tahsilat süreçlerinde bağlantı kurulamaması geçmişe dönük iş yükünü artırdığı

gibi eşleştirme sorununu da beraberinde getirmektedir. Tahsilatların önemli bir bölümünün tahakkukları kapatılamamaktadır. Bu da, 333 nolu hesabın bakiyesinde gereksiz bir artışa yol açmaktadır. 333 nolu hesap adeta havuz hesabına dönüşmektedir. Bu nedenle geçmiş dönemlere ait alacakların tamamının MOSİP sistemi dışındaki sistemlerde takip ve tahsil edilmesi riskli bir ortam oluşturmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu'na ekli IV sayılı cetvelde yer alan SGK'nın cari ve geçmiş dönem alacaklarına ilişkin tüm işlemlerini, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Muhasebe Standartlarının öngördüğü şekilde mali sistemin içinde yürütmesi gerekmektedir. Kurumun alacak rakamlarının tamamı güncellenmeli, mutabakatı sağlanmalı, alacakların takip ve tahsil süreçleri entegre edilmiş tahakkuk esaslı tek bir sistem üzerinden yürütülmelidir. Ancak bu şekilde mali sistemin bir bütün halinde görülmesi, izlenmesi ve denetlenmesi mümkün olabilecektir.

Kamu idaresi cevabında: 4/1-a sigortalılarının takip edildiği İşveren Sisteminin, muhasebe sistemi ile tam olarak entegre olmaması nedeniyle cari kartlar üzerinde muhasebe kaydından bağımsız işlemler yapıldığını, dolayısıyla muhasebe sistemi tarafından üretilmekte olan mali tablolarda, İşveren Sisteminde mevcut olandan farklı bir alacak durumunun ortaya çıktığını, bu bağlamda İşveren sisteminin muhasebe sistemi ile tam olarak entegre bir biçimde çalışmasını teminen MOSİP (Mali Otomasyon Sistemi Programı) ile İşveren Sistemi arasında bir entegrasyon çalışmasının başlatıldığı ve çalışmanın büyük ölçüde tamamlandığı, aynı şekilde 4/1-b sigortalılarına ilişkin olarak tahakkuk programının tamamlanması durumunda gerekli entegrasyonlarla mali tablolara 4/1-b tahakkuklarının da yansıtılmış olacağı belirtilmiştir. Diğer yandan Kurumun yazılım birimi tarafından yürütülmekte olan Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi (SGEP) kapsamında da tüm sigortalılık statüleri için prim takip sisteminin yeniden yazılımının projelendirildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kurumun alacak rakamlarının tamamı güncellenmeli, mutabakatı sağlanmalı, alacakların takip ve tahsil süreçleri entegre edilmiş tahakkuk esaslı muhasebe sistemi üzerinden yürütülmelidir. Mali raporların tam ve doğru bir şekilde sunulmasını sağlayacak, kurum tarafından başlatılan idari ve teknik düzenlemelerin bir an önce sonuçlandırılması gerekir.

BULGU 2: Kurumun Muhasebe Sisteminin, Kurum Alacaklarının Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Tüm Mali İş ve İşlemleri Kapsamaması

Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin gerçekleştirilen iş ve işlemler; detay içerecek şekilde mali sisteme intikal ettirilmemiştir. Çok yıllık ödeme taahhütlerinin tahakkuk esaslı muhasebe kayıtları oluşturulmadığından yapılandırma tutarının yıllar itibariyle ayrımı yapılamamaktadır. Bu nedenle, Kurumun alacak hesaplarında takip edilen yapılandırma rakamlarının gerçek değeri tespit edilememektedir.

Kurumun 2008 ve 2011 yıllarında gerçekleştirilen yapılandırma uygulamalarının sonuçlarına göre; 2008 yılında başvuru sayısı 1.245.106 kişi, yapılandırılan toplam tutar 16,4 Milyar TL, tahsil edilecek toplam tutar 9,3 Milyar TL, tahsil edilen toplam tutar 7,4 Milyar TL; 2011 yılında başvuru sayısı 1.921.023 kişi yapılandırılan toplam tutar 23 Milyar TL, tahsil edilecek toplam tutar 18,5 Milyar TL, tahsil edilen toplam tutar 10,5 Milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir.

En son yapılandırma, 01.09.2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile yapılmıştır. 6552 sayılı Kanun uyarınca 2014 yılında gerçekleştirilen yapılandırma bilgileri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

6552 Kanuna Göre Yapılandırılan 4/1-a Kapsamındaki Kurum Alacakları (TL)

Borç Türü	Borç Aşlı	Gecikme Zammı	Toplam
Prim	15.008.706.557,16	7.751.425.503,66	22.760.132.060,82
IPC	639.940.349,33	208.519.883,10	848.460.232,43

6552 Kanuna Göre Yapılandırılan 4/1-b Kapsamındaki Kurum Alacakları (TL)

Sigortalı	Borç aşlı	Gecikme Zammı	Toplam
1479	6.820.811.176,68	4.120.959.646,15	10.941.770.822,83
2926	1.955.192.990,57	976.933.701,99	2.932.126.692,56
Toplam	8.776.004.167,25	5.097.893.348,14	13.873.897.515,39

6552 Kanuna Göre Yapılandırılan 4/1-c Kapsamındaki Kurum Alacakları (TL)

Sorumlular	Kesenek/Prim/Fhz/Ihz Alacakları		İdari Para Cezası Alacakları	
	Borç Aslı	Gecikme Cezası-Zammı	Borç Aslı	Gecikme Cezası-Zammı
Belediyeler	547.092.350,70	146.540.187,44	3.460.630,59	746.127,69
Diğer Kamu Kurumları	5.269.206,35	883.614,24	3.004.671,05	349.191,93
Toplam	552.361.557,05	147.423.801,68	6.465.301,64	1.095.319,62

Sözü edilen Kanun'un taslak metninde, yapılandırmaya ilişkin gerekçede, gecikme zammı ve gecikme cezası dahil toplam alacak tutarı ortaya konularak yapılandırılmış alacak tutarı hakkında öngörülebilir bulunulmuştur. Buna göre, alacakların tamamının idari para cezası tutarı hariç yapılandırıldığı varsayımında Kurumun vazgeçeceği alacak toplamı 30.515.301.762 TL düzeyinde gerçekleşecektir. Kurumun toplam alacağı gecikme zammı ve gecikme cezası dahil 84.941.036.757 TL'den 54.425.734.995 TL'ye düşecektir.

Taslak metinde ortaya konulan yeniden yapılandırma rakamları (Haziran 2014)

Statü	Toplam Asıl Borç (1)	Gecikme Zammı ve Cezası Dahil Toplam Borç(2)	TEFE/ÜFE ile Hesaplanan Tutar(3)	Yapılandırılmış Borç (4)=(1+3)	Kurumun Vazgeçtiği Alacak Toplamı (5)=(2-4)
4a	26.079.736.458	58.568.877.283	8.686.731.760	34.766.468.218	23.802.409.065
4b	17.476.536.081	24.039.643.348	0	17.476.536.081	6.563.107.267
4c	1.931.362.242	2.332.516.126	251.368.454	2.182.730.696	149.785.430
TOPLAM	45.487.634.781	84.941.036.757	8.938.100.214	54.425.734.995	30.515.301.762

Tablolarda da görüleceği üzere, yeniden yapılandırma uygulaması mevcut alacak stokunda önemli değişiklikler ortaya çıkarmaktadır. Böyle önemli nitelikteki değişimlerin kurumun mali sisteminde kayıt altına alınması, izlenmesi ve raporlanması son derece önemlidir. Çok yıllık ödeme taahhütlerinin muhasebe kayıtları oluşturulmadığından yapılandırma tutarının yıllar itibarıyla ayrımı yapılamamaktadır. Bu nedenle yapılandırmaya konu alacaklar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun öngördüğü şekilde, mevcut alacak stokundan düşülerek, türleri ve statüleri itibarıyla yapılandırma başlığı altında kısa ve uzun vadeli yardımcı hesaplarda yönetilmelidir. Ancak bu şekilde, mali raporların, yapılandırma sonuçları hakkında dönemsel bilgi üretmesi mümkün olabilecektir.

Kamu idaresi cevabında: Bulgu-1’de ifade edilen, İşveren Sistemi entegrasyonu ile Güvence Sistemi programı yazılım çalışmalarının tamamlanması sonrasında tahakkukların muhasebe kayıtlarına tam olarak yansımalarının sağlanacağı ve bu sayede yapılandırma işlemlerine ilişkin tüm mali iş ve işlemlerin de mali tablolarda yer almasının sağlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: İdare, bulgumuzda belirtilen hususlara iştirak etmekte ve gerekli düzenlemelerin yapılacağını belirtmektedir. Kurum alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin tüm mali iş ve işlemlerin kurum mali raporlarında tam ve doğru bir şekilde sunulmasını sağlayacak, kurum tarafından başlatılan idari ve teknik düzenlemelerin bir an önce yapılması gerekir.

BULGU 3: Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışanlar ile İlgili Mali İşlemlerin Mali Tablolara Nakit Esaslı Olarak Yansımaları

Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların sigortalılıkları 5510 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrası (b) bendinde düzenlenmiştir. 4/1-b kapsamındaki sigortalılar için Sosyal Güvenlik Kurumu’nun tahakkuk ve tahsilinden sorumlu olduğu primlerin takibi ve kaydı için devredilen Bağ-Kur tarafından geliştirilen ve halen işletilmekte olan Güvence sistemi kullanılmaktadır. Güvence sistemi incelendiğinde sistemde prim alacaklarının tahakkukuna ilişkin bir modül bulunmadığı görülmektedir. Bu durum tahakkukun tahsilatla eş anlı gerçekleştirildiği nakit esaslı bir muhasebe sisteminin varlığına işaret etmektedir.

Mevcut durumda güvence sistemi aşağıda açıklandığı şekilde işlemektedir:

4/1-b kapsamındaki sigortalıların prim borcu banka tarafından elektronik ortamda yapılan sorgu üzerine güvence sisteminde hesaplanarak banka sistemine aktarılır ve sigortalı ödemesi gereken miktarı görerek öder. Borç hesabı tahsilat anındaki borç sorgusu üzerine güvence sistemi tarafından gerçekleştirilir ancak herhangi bir veri tabanı tablosuna kaydedilmez. Dolayısıyla her tahsilat işlemi sırasında tüm tescil dönemi için yeniden prim hesaplanır. Sigortalının ödediği prim borcu miktarı kadar bir tahakkuk yapılarak faaliyet ve bütçe hesaplarında gösterilir. Bunun dışında tahsilattan sonra kişi tekrar prim borcunu ödemek

için bankaya başvuruncaya kadar herhangi bir tahakkuk işlemi gerçekleşmez. Bu sebeple Kurumun, 4/1-b maddesi kapsamındaki prim alacakları muhasebe kayıtlarına alınamamakta ve malî tablolarda gösterilememekte, bu alacaklar için SGK il müdürlüklerince dosya bazlı manuel tarama hariç her hangi bir sistem bazlı takip işlemi de yapılamamaktadır. Tahakkuk esaslı bir muhasebe sistemi olmadığından dolayı 4/1-b kapsamındaki sigortalıların sigortalılık sürelerinin takibi için oluşturulması gereken Hizmet Kütükleri de oluşturulamamıştır.

Güvence Sisteminin işleyişi 5018 sayılı Kanunun 7/d, 50 ve 51'inci maddelerinde ifadesini bulan mali saydamlık, kayıt zamanı ve kamu gelir giderlerinin muhasebeleştirilme ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir. Bu haliyle 4/1-b prim alacakları takibi imkansız bir yapı arz etmektedir. Mevcut sistemde tahsil edilen tutarlar tahsil edildikleri yılın bütçesine ve faaliyet hesaplarına gelir kaydı yapılmak suretiyle kayıt altına alınmaktadır. Bu itibarla nakit esaslı ile işleyen bir muhasebe sistemi söz konusudur. 4/1-b kapsamındaki primlerin tahakkuku ancak mükellef bankaya prim yatırdığında oluşmaktadır.

20.02.2015 tarih ve SGK/2015-43 no'lu yazımız ile SGK'dan alınan veriye göre Güvence Sisteminde kayıtlı 4/1-b kapsamındaki sigortalılar ile ilgili alacak miktarı toplam 34.914.375.942,14 TL'dir. Tablo ve Genel Kesin mizan birlikte incelendiğinde SGK'nun 4/1-b kapsamındaki alacaklarının bilançoda tam ve doğru bir şekilde raporlanmadığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılara ait primlerin takibinde, tahakkuk-tahsilat sistemine geçilmesinin Kurumun projelendirilmiş çalışmaları arasında bulunduğu, Güvence Sisteminin yeni versiyonunda dönemsel tahakkuk/tahsilat ve mahsup yapısının oluşturulmasının hedeflendiği, yeni versiyon ile 4/1-b kapsamındaki sigortalılarla ilgili mali olay ve işlemlerin izlendiği, sonuçların mali tablolara yansdığı ve tahakkuk esaslı çalışan bir sisteme geçilmiş olacağı, Güvence Sistemi versiyonunun yükseltilmesine ilişkin çalışmaların devam ettiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: SGK'nın tam ve doğru bir mali raporlama sistemine sahip olabilmesi için Güvence Sistemi yerine, mali kayıtların tutulduğu ve raporlamanın sağlandığı mali otomasyon sistemi (MOSİP) bünyesinde 4/1-b kapsamındaki sigortalılar ile ilgili mali olay ve işlemlerin izlendiği, tahakkuk esaslı çalışan yeni bir sistem kurulmalıdır.

BULGU 4: Tarımsal Faaliyette Bulunanlardan Yapılan Kesintilere İlişkin Mali İşlemlerin Takip Edilmemesi

A. Tarımsal Faaliyette Bulunanlardan Yapılan ve Sorumluları Tarafından Beyan Edilmiş Kesintilerden Kuruma Ödenmeyen Tutarların Mali Tablolarda Bulunmaması

Kurum kayıtlarının incelenmesi neticesinde; Kesinti sorumluları tarafından 2014 yılı Kasım ayı itibariyle tevkifatı yapılmış 301.618.914,20 TL tutarındaki prim kesintinin, Kurum hesaplarına intikal ettirilmediği görülmüştür.

01.03.2013 tarihli ve 28574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan "Tarımsal Faaliyette Bulunanların Prim Borçlarının Sattıkları Tarımsal Ürün Bedellerinden Kesinti Yapılmak Suretiyle Tahsil Edilmesine Dair Tebliğ" ile SGK’nın "Tarımsal Kesinti Uygulaması" başlıklı 2013-27 sayılı Genelgesi’nde tarımsal kesinti uygulamalarının usul ve esasları belirlenmiştir.

Sözü edilen Tebliğ ve Genelge’de tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedelleri üzerinden kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişiler belirtilmiştir. Buna göre; tarımsal ürün satın alan kesinti sorumlularının bir ay içinde yaptıkları kesintilere ilişkin kesinti bildirim listelerini, takip eden ayın son iş gününe kadar Kuruma göndermeleri ve ay içinde yaptıkları kesinti tutarlarını, kesintinin yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar Kurum hesaplarına ödemeleri gerekmektedir. Tebliğde belirtilen süre içerisinde ve tam olarak Kurum hesaplarına intikal ettirmemeleri halinde, gerçek kişilerin kendileri, kamu kurum ve kuruluşlarının tahakkuk ve tediye ile ilgili görevlileri, tüzel kişiliğe haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst derecedeki yönetici ve yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleriyle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludurlar. Süresi içerisinde Kurum hesaplarına intikal ettirilmeyen tutarlar için kesinti sorumluları hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca icra takibi başlatılır.

Kesinti yapmak zorunda olduğu halde kesinti yapmayan veya yaptıkları kesinti tutarlarını süresi içerisinde ve tam olarak Kurum hesaplarına intikal ettirmeyen ya da Kesinti Bildirim Listesini süresi içerisinde göndermeyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 32’nci maddesi uyarınca işlem yapılır ve Kesinti Sorumlularına idari para cezası uygulanır. 5510 sayılı Kanun’un 89’uncu maddesine

göre gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanarak sorumlulardan tahsil edilir.

Yukarıda belirtilen düzenlemelere göre, tarımsal kesinti uygulaması, “Kesinti Bildirim Listelerinin” Kuruma verilmesi ve kesinti tutarlarının Kurum hesabına yatırılması ile son bulacaktır.

Yapılan incelemede; 5510 sayılı Kanun’un 4/b bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarına istinaden, kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerin 2014 yılı Kasım ayı itibariyle tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedellerinden yaptıkları 301.618.914,20 TL tutarındaki kesintiyi Kuruma ödemediği, bu tutarın kurum alacağı olarak muhasebe kayıtlarında gözükmeyeceği, Kurumca, süresi içerisinde hesaplarına intikal ettirilmeyen kesinti tutarlarının tahsil edilmesi için 6183 sayılı Kanun’a göre yasal takip başlatılmadığı, kesinti ve ödeme sorumluluğunu yerine getirmeyen gerçek ve tüzel kişilere idari para cezası uygulamasının yapılmadığı, kuruma yatırılmayan kesintilerin gecikme cezası ve gecikme zammı tutarlarının güncellenerek muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

Bu itibarla, kesinti sorumlularının uhdesinde kalan kurum alacaklarının tahsiline ilişkin yasal süreç başlatılmalı, kesinti ve ödeme sorumluluğunu yerine getirmeyen gerçek ve tüzel kişilere idari para cezası uygulanmalı, kuruma yatırılmayan kesintilerin gecikme cezası ve gecikme zammı tutarları güncellenmeli ve tevkifata ilişkin tüm işlemler cari yıl ve geçmiş dönem itibariyle Kurumun mali sistemine aktarılmalıdır.

B. Gelir İdaresi Başkanlığı’na Bildirilen Tarımsal Ürün Kesintilerinin SGK’ya Bildirilmemesi

5510 sayılı Kanun’un primlerin ödenmesi başlıklı 88’inci maddesinin 12’nci fıkrasında; 4’üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla %1 ilâ %5 oranları arasında olmak üzere kesinti yapılmak suretiyle tahsil etmeye Kurum yetkili kılınmıştır. SGK tarafından bu yetkiye dayanılarak çıkarılan 2013-27 sayılı genelgede bu oran 2014 yılından itibaren %2 olarak belirlenmiştir.

Buna göre tarımsal ürün satın alan gerçek ve tüzel kişiler, bu ürünleri tarımsal faaliyet sonucu üreten ve 5510 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4)

numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların, prim borçları olup olmadığının Kurum tarafından hazırlanan program aracılığı ile sorgulanmasından sonra prim borçları olması halinde sattıkları ürünün brüt tutarı üzerinden prim borcunu geçmeyecek şekilde kesinti yapmakla yükümlüdürler.

Zirai ürünlerin satın alınması ile ilgili olarak benzer şekilde, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanun'un 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının 11'inci bendine göre gerçek ve tüzel kişilerin satın aldıkları zirai mahsuller ve hizmet bedellerinden %2 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmaları gerekmektedir. Aynı Kanun'un 98 ve 99'uncu maddelerine göre de bu tevkifatları muhtasar beyanname düzenlemek suretiyle ilgili vergi daireleri aracılığı ile GİB'e bildirmek, sonrasında da tahakkuk eden tutarı ödemek mecburiyetindedirler.

Satılan tarımsal ürün bedellerinden 5510 sayılı kanuna göre kesilmesi gereken prim borcu ile zirai mahsul ve hizmet bedellerinden yapılması gereken gelir vergisi tevkifatı temelde aynı matrah üzerinden alınmaktadır. Dolayısıyla, hem GİB'e hem de SGK'ya kesilen bedellerin bir beyanname üzerinden bildirilerek ödenmesi gerekmektedir.

Buna göre; 2014 yılında SGK'ya beyan edilen tarımsal ürün kesintileri ile GİB'den alınan zirai mahsuller ve hizmet bedellerinden yapılan tevkifatlara ait muhtasar beyanname verilerinin karşılaştırılması sonucu 44.481 gerçek ve tüzel kişinin 330.140.096,52 TL tutarında zirai mahsul ve hizmet tevkifat bedelini SGK'ya beyan etmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, SGK'ya beyan edilen tarımsal ürün kesintilerinin GİB'e beyan edilen zirai ürün ve mahsul bedellerinden yapılan tevkifatlarla düzenli olarak karşılaştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Bulgunun (A) bendine ilişkin olarak, bulguda yer alan 301.618.914,20 TL'lik tutara ilişkin olarak; Kurum hesaplarına intikal etmeyen toplam tevkifat tutarı değil toplam tahakkuk tutarı olduğu, veri hazırlama programında yapılan mükerrerlik nedeniyle bu tutarın hatalı olduğu, 01/04/2013 – 31/12/2014 tarihleri arası toplam tahakkuk tutarının 144.012.931,40 TL, toplam tahsilat tutarının 122.132.593,78 TL, kesinti sorumlularının uhdesinde kalan alacak tutarının ise 21.880.337,62 TL olduğunu ifade edilerek, kesinti sorumlularının uhdesinde kalan kurum alacaklarının kesin olarak tespit edilmesinden sonra, 2016 yılının Ocak ayı içerisinde işleme açılması planlanan genel icra programı kullanılmak suretiyle söz konusu alacakların tahsiline ilişkin yasal sürecin

başlatılacağını belirtilmiştir.

Bulgunun (B) bendine ilişkin olarak ise, Kuruma beyan edilen tarımsal ürün kesintileri ile Gelir İdaresi Başkanlığı'na beyan edilen zirai ürün ve mahsul bedellerinden yapılan tevkifatların düzenli olarak karşılaştırılmasını ve Kuruma bildirimde bulunmayan tevkifatçı kuruluşların tespit edilmesini sağlamak amacıyla, öneri doğrultusunda, Gelir İdaresi Başkanlığı ile koordineli bir şekilde program çalışmalarına başlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: 2016 yılı beklenilmeden kesinti sorumlularının uhdesinde kalan kurum alacaklarının tahsiline ilişkin yasal süreçlerin başlatılması hususunda gerekli çalışmaların yapılması ve Sosyal Güvenlik Kurumu ve Gelir İdaresi Başkanlığı'nın ortak çalışması ile tarımsal ürün bedellerinden kesilmesi gereken tutarların tahsilatı sağlanmalıdır.

BULGU 5: Vadesi Geçmiş Takipli Alacakların 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına Kaydedilmemesi

Kurumun mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinler için 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının kullanılması gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Muhasebe Sistemi" başlıklı 49'uncu maddesinde; "*Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür. Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.....*" denilmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde tahakkuk etmiş faaliyet alacaklarından vadesi geçmiş olanlara ilişkin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının kullanılmadığı görülmüştür. Bu itibarla, vadesi geçmiş takipli Kurum alacaklarının 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına kaydedilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Kısa vadede İşveren ve Güvence Sistemi ile tam entegrasyonun sağlanması ve orta vadede de prim takip sisteminin yeniden yazılması sonrasında prim alacaklarına ilişkin tahakkukların tam bir şekilde muhasebe kayıtlarına yansıtılacağı, takip edilmesi gereken prim alacaklarının da ilgili faaliyet alacakları hesaplarında takip edileceği, bununla birlikte, 4/1-c, GSS, Ek 5, Ek 6, isteğe bağlı sigorta kolları gibi MOSİP'te 120 kodlu hesaplarda tahakkuku oluşturulan Kurum alacaklarının, 121 kodlu hesaplara aktarımına ilişkin teknik yapının mevcut olmakla birlikte, bu yapının, MOSİP ile kaynak programların entegrasyonunun sağlanması sonrasında kullanıma açılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: İdare, bulgumuzda belirtilen hususlara iştirak etmekte ve gereğinin yapılacağını belirtmektedir. Bu bağlamda, vadesi geçmiş takipli kurum alacaklarının 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına kaydedilmesi gerekir.

BULGU 6: Kurum Alacaklarının Terkinine İlişkin İş ve İşlemlerin Muhasebe Sistemi İçerisinde Yürütülmemesi

Kurumun mali kayıtlarının incelenmesi neticesinde, Kamu kurum ve kuruluşlarının SGK'ya olan borçlarının terkin işlemlerinin tahakkuk ve silme kayıtlarının MOSİP'te yapılmadığı görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu'nun "Kurum Alacaklarının Terkini ve Zamanaşımı" başlıklı 2012-27 sayılı Genelgesi'nde terkinine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup terkinine ilişkin muhasebe işlemleri 8'inci maddede düzenlenmiştir. Buna göre; Kurumun prim ve idari para cezası alacaklarından zamanaşımına uğramış veya tahsili imkânsız hale gelmiş ya da tahsili için yapılan giderlerin alacaktan fazla olduğu anlaşılan alacaklar, muhasebe servislerine intikal ettirildiğinde, muhasebe servislerince alacağın takip durumuna göre (121) Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı veya (128) Şüpheli Alacaklar hesabına alacak ve karşılığında (630) Giderler Hesabına borç kaydı yazmak suretiyle terkin işlemine ait muhasebe kayıtlarını gerçekleştirmiş olacaktırlar.

Kurumun 2014 yılı geçici mizanının 630.20.02.02 nolu hesabında, bütçe veya diğer mevzuat hükümleri gereğince silinen tutar 424.661.263,74 TL gözükmektedir. Bu tutarın ilgili

olduğu dönemlerle ilgisi kurulmamaktadır. Ayrıca mali sistemin dışında yapılan terkin işlemleri konusunda bir değerlendirme ortaya konulamamaktadır.

Bilindiği üzere terkin uygulamaları ya Yönetim Kurulu kararları ile ya da çıkarılan kanun hükümleri uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Bu bağlamda, 6552 sayılı Kanun Tasarısı'nın "Borç Asılları Toplamı 100 Türk Lirasını Aşmayan Alacakların Terkini" başlıklı 62'inci maddesinin açıklama kısmında; Kanun kapsamından çıkan yani gayriaktif işyerlerine ilişkin olup da ödeme süresi 31.12.2013 tarihi ve önceki döneme ait olan borç asılları 100 TL'yi aşmayan ve tahsili için yapılacak masraf bu miktarın üzerinde olan 616.263 işyerinin 28,7 Milyon TL borcunun terkin edileceği,

Aynı Tasarı'nın "Bağ-Kur Sigortalılarını Bildirim Yükümlülüğü Olan Vergi Dairesi, Odalar ve Sicil Memurlukları ile İŞKUR'a uygulanan İdari Para Cezalarının Terkini" başlıklı 64'üncü maddesinin açıklama kısmında; 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalıların işe giriş ve işten ayrılışlarını bildirim yükümlülüğü bulunan vergi daireleri, esnaf ve sanatkar sicil müdürlükleri, ticaret sicil memurlukları, il veya ilçe mülki idare amirlikleri, tarım il ve ilçe müdürlükleri, Türkiye Jokey Kulübü ve Ziraat odalarından yasal süresinde yapılmayan 720.609 bildirimine ilişkin 540 Milyon TL idari para cezası borcunun, İŞKUR tarafından düzenlenen meslek edindirme kurslarına katılan kursiyerlere ilişkin bildirge ve belgeleri yasal süresinde vermeyen İŞKUR'a uygulanan 77,5 Milyon TL idari para cezası borcunun terkin edileceği,

6552 sayılı Kanun Tasarısının "Türkiye İstatistik Kurumuna Verilen İdari Para Cezaları Terkini" başlıklı 65'inci maddesinin açıklama kısmında; fazla çalışma ücretinin prime esas kazanca dahil edilmemesi nedeniyle Türkiye İstatistik Kurumu'na geçmişe dönük olarak tahakkuk ettirilen prim ve idari para cezalarının terkin edileceği, ifade edilmiştir. (Sadece TUİK İstanbul Bölge Müdürlüğü için denetim yapılmış olup yapılan denetimde 2007 yılının ilk 8 aylık döneminde 657.665 TL fark prim borcu ile 17.240 TL idari para cezası uygulanmıştır. 2005-2008 döneminde yaklaşık 60.000 personel çalıştırılmıştır.)

Terkine konu olan borç rakamları önemli bir büyüklüğe sahiptir ve silme işlemleri kurum alacağında önemli değişikliğe yol açmaktadır. Uygulamaya bakıldığında, terkin işlemlerinin kişilerden cari tahsilatlar hariç tamamen muhasebe dışında kayıt altına alındığı görülmüştür. Bu nedenle; mali tabloların terkinine ilişkin üretmiş olduğu bilgiler tam olarak

doğruyu yansıtmamaktadır.

Bu itibarla, mali sistemin, terkin işlemlerinin izlenmesi, raporlanması ve denetlenmesini sağlayacak şekilde oluşturulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: 4/1-b kapsamındaki sigortalıların işe giriş ve işten ayrılışlarını süresi içerisinde bildirmeyen yükümlülere uygulanan idari para cezalarının hali hazırda İşveren Sistemi içerisinde takip edilmekte olduğu, ancak, 4/1-b kapsamındaki idari para cezalarının, Güvence Sistemi içerisinde tahakkukunu oluşturacak ve MOSİP üzerinden de tahsilatını sağlayacak programın iş kurallarının kurumun yazılım birimine gönderildiği, öneri doğrultusunda, 4/1-b kapsamındaki idari para cezalarına ilişkin işlemlerin izlenmesini, raporlanmasını ve denetlenmesini sağlayacak olan söz konusu programın kısa sürede işleme açılmasının hedeflendiği, ifade edilmektedir.

Sonuç olarak: İdare, bulguda belirtilen hususlara iştirak etmekte ve gereğinin yapılacağını belirtmektedir. Bu bağlamda, mali sistemin terkin işlemlerinin izlenmesi, raporlanması ve denetlenmesini sağlayacak şekilde oluşturulması çalışmalarının ivedilikle neticelendirilmesi gerekir.

BULGU 7: Tecil ve Taksitlendirmelere İlişkin Mali İşlemlerin Muhasebe Kayıtlarına Tam ve Doğru Şekilde Yansıtılmaması ve Bu Kapsamda Alınan Bazı Teminatlara İlişkin İşlemlerin Eksik Yürütülmesi

6183 sayılı Kanun'un 48. maddesine göre gerçekleştirilen tecil ve taksitlendirme işlemlerinin muhasebe kayıtlarına tam ve doğru şekilde yansıtılmadığı ve mali tabloların bu kapsamda alınan teminatlara ilişkin tam ve doğru bilgi üretmediği görülmüştür.

Tecil ve taksitlendirmeye ilişkin yasal düzenlemeler, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48'inci maddesinin birinci fıkrası ile; "Sosyal Güvenlik Kurumu'nun Tecil ve Taksitlendirmelerin Usul ve Esasları" başlıklı 2011/53 sayılı Genelgesi'nde yer almaktadır.

6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde; "*Amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haczolunmuş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunun çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş ve teminat gösterilmiş olmak şartıyla,*

alacaklı amme idaresince veya yetkili kılacağı makamlarca; amme alacağı 36 ayı geçmemek üzere ve faiz alınarak tecil olunabilir.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Teminatla ilgili olarak söz konusu Genelge’de; tecil işleminin yapılabilmesi için borçlu tarafından teminat gösterme şartı getirilmiş, amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamı 50.000 TL’yi (bu tutar dahil) aşmadığı takdirde teminat şartı aranmayacağı, bu tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde, gösterilmesi zorunlu teminat tutarının 50.000 TL’yi aşan kısmın yarısı olduğu, teminat aranmaksızın yapılacak tecil ve taksitlendirmelerde, 50.000 TL sınırı, işyeri ve borç türüne bakılmaksızın borçlunun veya işverenin alacaklı Kurum ünitesine olan borç toplamının esas alınacağı, aylık taksitlerin ve cari ay borçlarına ilişkin ödeme yükümlülükleri ile diğer şartların borçlularca yerine getirilmemesi durumunda tecil ve taksitlendirme işleminin bozularak, muaccel olan alacağın tahsili için cebri icra işlemlerine derhal başlanılacağı şeklinde hükümlere yer verilmiştir.

Tecil ve taksitlendirme işlemleri il müdürlükleri tarafından yürütülmekte olup işlemlere ait bilgiler ve belgeler de taşrada muhafaza edilmektedir. Tecil ve taksitlendirme işlemlerinin tüm süreçleri taşra birimlerine bırakılmıştır. Her ünite kayıtlarını kendi tutmakta, merkezden tecil ve taksit bilgileri istenildiğinde e-posta ile gönderilmektedir. Bu nedenle işlemlerin konsalide edilmesi zaman almaktadır. Bu şartlar altında 2012 yılı ve 2013 yılı ayrıntılı verileri hariç Kurumdan alınan tecil ve taksitlendirme bilgilerine göre; 31.12.2014 sonu itibarıyla; 2012 yılının ilk 6 ayı ve 2013 yılı verileri hariç 2007-2014 tarihleri arasında 131.415 işyeri üzerinden toplam 4.981.542.321,98 TL taksitlendirme işlemi yapıldığı görülmüştür. 2014 yılında yapılan taksitlendirme tutarı 952.612.616,33 TL, tecil işlemleri karşılığında borçlulardan alınan teminat tutarı da 950.671.124,84 TL’dir.

Ayrıca, 2014 yılı tecil ve taksitlendirme teminat bilgileri incelendiğinde; 18.359 adet tecil işleminin 3239 adedinden teminat alınmadığı, 240 adet teminatın değer tespitinin yapılmadığı, borcun ödenmemesi nedeniyle 2554 adet taksitlendirmenin bozulduğu, bunlardan 2142 adet taksitlendirmeye ait teminatların gelire çevrilmediği görülmüştür.

6183 Sayılı Kanunun 48 inci Maddesi Gereğince Yapılan Tecil ve Taksitlendirmeler

<i>Yıllar</i>	<i>İşyeri Sayısı</i>	<i>Toplam Tutar(TL)</i>
2007	8.507	424.121.543
2008	6.877	292.929.901
2009	37.123	1.293.073.248
2010	41.699	1.443.564.393
2011	3.850	254.084.014,61
2012-6 aylık	13.600	321.156.604
2014	18.359	952.612.616,33
Toplam	131.415	4.981.542.321,98

6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesi gereğince yapılan tecil ve taksitlendirmelere ilişkin cari yıl ve geçmiş dönem işlemlerinden, sadece cari yıl tahsilat işlemlerinin Kurumun muhasebe sistemi üzerinden yürütülmesi, Kurumun tecil ve taksitlendirmelere ilişkin takipteki toplam alacaklarının uygulama sonucunun tespitine imkân vermemektedir. Ayrıca, tecil işlemi karşılığında borçlulardan alınan teminatların mali sistem içerisinde gösterilmemesi de ayrı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Teminatların ne kadarının nakde çevrildiği bu yolla taksitlendirmeye konu bakiye borcun ne kadarının kapatıldığı, nakde çevrilmeyen değerlerin olup olmadığı, teminatlardan değer tespitinin yapılıp yapılmadığı hususlarında tam ve doğru bilgi alınamamaktadır. Bu da mali tabloların tam ve doğru bir şekilde raporlanabilmesini etkilemektedir. Sorunun, tecil ve taksitlendirme işlemine konu olan kurum alacağı rakamının, merkez ve taşrayı içine alan ortak bir bilişim sistemi üzerinden güncellenerek mali sistemin içine alınmasıyla, tüm takip ve tahsilat işlemlerinin de buradan yürütülmesiyle çözüleceği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Bulguya ilişkin tabloda alınan teminatın bazılarının değerlerinin yazılmadığı ve bazı teminatlarında henüz nakde çevrilmediğinin belirtilmiş ise de ünitelerden bu teminatların tamamının rayiç bedellerinin bildirilmesi istenmiş olup, gerek satış işlemlerine başlanılan borçluların listesi gerekse teminatların bedellerine ilişkin listenin en geç 20/05/2015 tarihinde Sayıştay Denetim Ekibine verileceği, alınan teminatların büyük bir çoğunluğu borçlu veya üçüncü kişiye ait hacizli taşınmaz veya taşınır mal olup, bunların muhasebe kayıtlarına alınabilmesi için tahakkuk ve icra programlarına ilişkin yazılımsal sürecin tamamlanması ile birlikte icra ile bu icraya ilişkin teminatın ilişkilendirilmesinin sağlanmış olacağı, öte yandan, para veya banka teminat mektubu alınması halinde bu teminatların mali sistemde muhasebe kayıtlarına alınabileceği,

ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Tecil ve taksitlendirme işlemine konu olan kurum alacaklarının, merkez ve taşrayı içine alan ortak bir bilişim sistemi üzerinden güncellenerek mali sistemin içine alınması, tüm takip ve tahsilat işlemlerin de buradan yürütülmesi gerekir.

BULGU 8: Prim Teşviki Şartlarını Sağlamayan İşverenlerin İşveren Hissesi Sigorta Prim Teşviki Hükümlerinden Yararlanması

İşverenlerin, 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 7'nci ve geçici 10'uncu maddelerinde düzenlenen teşvik hükümlerinden yararlanabilmesi için, çalışanları kanun hükümlerinde belirtilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak çalıştırmış olmaları gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen Kanun hükümleri ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 2008-73, 2009-52 ve 2011-45 No.lu Genelge hükümlerine göre, 4447 sayılı Kanun'un geçici 7'nci ve geçici 10'uncu maddelerinde düzenlenen sigorta prim teşvikinden yararlanılması için, yeni istihdam edilen sigortalının madde hükümlerinde belirtilen dönemlere ilişkin ortalama sigortalı sayısına ilave olarak çalıştırılması gerekmektedir. Aksi halde, anılan Kanun'da belirtilen diğer şartlar karşılanmış olsa dahi sigorta prim teşvikinden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır. Ancak yapılan incelemede, 2014 yılında, ekli tabloda gösterilen sigortalılar ortalama sigortalı sayısına ilave olarak çalıştırılmamalarına rağmen, bu sigortalılar için işverenlerin sigorta prim teşvikinden yararlandığı görülmüştür. Bunun sonucunda, toplam 7.545.331,61 TL tutarında yersiz prim indirimi uygulanmıştır.

Bu itibarla, prim teşviki hükümlerinden hatalı yararlanan işverenlerin teşvikli bildireleri iptal edilerek düzeltici işlemlerin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: 4447 sayılı Kanunun geçici 7 ve 10 uncu maddelerinde yer alan sigorta primi teşvikinden yararlanma şartlarından biri olan ortalama sigortalı sayısına ilave olarak çalıştırma kontrolünün, aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma gönderilmesi sırasında tespit edilemediği, bu nedenle bu hususun aylık prim ve hizmet belgesinin yasal verilme süresi sona erdikten sonra, aynı işyerinden aynı aya ilişkin verilen tüm aylık prim ve

hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısı kontrol edilmek suretiyle tespit edilmekte olduğu, teşvikten yersiz yararlandığı tespit edilen işverenlerden, yersiz yararlandıkları prim tutarlarının gecikme cezası ve gecikme zammı ile geri alınması hususunda sosyal güvenlik il müdürlüklerine/sosyal güvenlik merkezlerine gerekli talimatların verildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Yersiz olarak teşvikten yararlandığı tespit edilen işverenlere yönelik iptal işlemleri yapılarak yersiz uygulanan 7.545.331,61 TL tutarında prim indirimi, bilanço ve faaliyet sonuçları hesaplarına alınmalıdır.

BULGU 9: 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının Kullanılmaması

SGK 2014 yılı kesin mizanı incelendiğinde, 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nın kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 57'nci maddesinde, gelirlerden alacaklar veya gelirlerden takipli alacaklar ya da diğer faaliyet alacakları hesaplarında kayıtlı tutarlardan mevzuatı gereğince, bir yılı veya içinde bulunulan faaliyet dönemi sonunu geçmeyen bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı alacaklardan, dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ve bunlardan tahsil edilen, tecil veya tehiri kaldırılanların izlenmesi için 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nın kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Mezkur yönetmeliğin 140'ıncı maddesinde ise gelirlerden alacaklar veya gelirlerden takipli alacaklar ya da diğer faaliyet alacakları hesaplarında kayıtlı tutarlardan mevzuatı gereğince bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının kullanılacağı hükmüne yer verilmiştir.

SGK 2014 yılı kesin mizanı incelendiğinde 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının görünümü aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

2014 yılı Kesin Mizanında 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı

122.02.04.01.01	Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Geliri	395.113.681,53
122.02.20.01.03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan Prim Gelirleri (Memurlar)	505.023.806,78
122.02.20.01.04	İsteğe Bağlı Sigorta Prim Gelirleri	7.029.886,40

122.02.20.01.05	Tarım Sigortası Prim Gelirleri	30.948.004,73
122.02.20.01.13	GSS Primleri(5510/60)	67.509.965,09
122.02.20.01.99	Diğer Prim Gelirleri	1.840.295,16
122.05.01.09.99	Diğer Faizler Gelir Tahakkukları	182.233.440,19
122.05.04.01.01	Primler	97.000.959,87
122.05.09.05.06	Yapılandırılan Kişi Borçları	74.673.910,51
	Toplam:	1.361.373.950,26

122 Ana hesap grubunda toplam 1.361.373.950,26 TL tutarında kayıt mevcut iken 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Bu durum mali tablo kullanıcılarına SGK'nın bir yıldan uzun vadeli bir alacağının olmadığı bilgisini raporlamaktadır ki, bu durumun gerçek olmadığı aşıkardır. 20.02.2015 tarih SGK/2015-43 sayılı yazı ile SGK'dan alınan veriye göre 2014 yılında sadece 6183 sayılı Kanunun 48'inci maddesi kapsamında 952.612.616,33 TL tutarında yapılandırma ve tecil gerçekleştirildiği gözükmemektedir. Bu tutarın içerisinde bir yılı aşan taksitlendirmelerin olduğu dikkate alındığında mali tabloların alacaklar hususunda tam ve doğru bilgi vermediği ve bu surette alacakların muhasebeleştirilmesinde dönemsellik ilkesine aykırı mali raporlama yapıldığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: İşveren Sistemi entegrasyonu ile Güvence Sistemi programı yazılım çalışmalarının tamamlanması sonrasında yapılandırma işlemlerine ilişkin tüm mali iş ve işlemlerin öneride belirtildiği doğrultuda, mali tablolarda yer almasının sağlanacağı ve söz konusu tutarların, MOSİP üzerinde 122 ve 222 kodlu hesaplarda takip edilebileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: SGK alacak tahakkuk sistemlerinin, tahakkuk esaslı muhasebe ilkelerine ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun bir şekilde revize edilmesi ve tecilli alacakların dönemsellik ilkesine uygun bir şekilde sınıflandırılarak tecilli ve tehirli alacakların tam ve doğru bir şekilde raporlanması sağlanmalıdır.

BULGU 10: 4/1-b Kapsamındaki Çalışmaların SGK'ya Bildirilmemesi

5510 sayılı Kanun'un 79'uncu maddesine göre kısa ve uzun vadeli sigortalar ile genel sağlık sigortası için, 5510 sayılı Kanun'da öngörülen her türlü ödemeler ile yönetim

giderlerini karşılamak üzere SGK prim tahsil etmek, ilgililer de prim ödemek zorundadır. Aynı Kanun'un 4'üncü maddesinde " *Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar*" sigortalı sayılmıştır. Bu kapsamda olanların mükellefiyet başlangıç tarihlerinden itibaren 15 gün içinde işe giriş bildirgesini SGK'ya vermesi zorunludur. Aksi durum kişinin SGK açısından kayıtdışı çalıştığıının göstergesidir.

2014 yılının Eylül ayı baz alınarak yapılan çalışmada, Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan alınan ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanların bilgisi ile SGK'nın prim bildirge verileri karşılaştırılmıştır. Bunun sonucunda, yaklaşık 67.000 kişinin vergi dairelerine beyanname vermelerine rağmen SGK'ya çalışmasını bildirmediği görülmüştür. Bu şekilde kayıtdışı çalışan sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken prim tutarının çarpılması sonucu, Eylül ayı için yaklaşık olarak 26,1 milyon TL sigorta prim kaybı olduğu tespit edilmiştir. Prim kaybının yıllık tutarının yaklaşık 305 milyon TL olduğu tahmin edilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Gelir İdaresi Başkanlığı ile yapılan protokol gereği, ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanların bilgilerinin tekemmül tarihinden itibaren 15 gün içerisinde on-line olarak Kuruma gönderildiği, bildirilen bu kayıtlardan herhangi bir kapsamda sigortalı olmayanlar ile aylık veya gelir almayanların tespiti yapıldıktan sonra yine on-line olarak 4/1-b kapsamında tescillerinin yapıldığı, bulgu ekinde yert alan yaklaşık 67.000 kişiden bazılarının 4/1-b kapsamında sigortalı olup olmadığının sorgulandığı, bunun neticesinde söz konusu listede yer alan 67.000 kişinin tamamının Kuruma çalışması bildirilmeyen kişilerden oluşmadığının, bazılarının 4/1-b kapsamında tescillerinin yapıldığının, bazılarının ise 4/1-b hariç diğer kapsamlarda sigortalı olduğunun anlaşıldığı, bahse konu listenin detaylı şekilde taranarak 4/1-a, 4/1-b ve 4/1-c kapsamında sigortalılık statüsü bulunmayanların tespitine ilişkin çalışmalara başlandığı, vergi kaydı olan ancak herhangi bir kapsamda sigortalı olmayanların tespiti yapıldıktan sonra 4/1-b kapsamında tescillerinin yapılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Söz konusu durumun ortaya çıkmasında Sosyal Güvenlik Kurumunun tek başına bir sorumluluğu yoktur. Bu durum vergi dairelerine verilen gelir vergisi beyannameleri ile prim bildirelerinin birbiriyle uyumlu yapılandırılmamasından kaynaklanmaktadır. Bunu önlemek için ortak veri tabanı kullanımının sağlanması ve bu yönde

yapılan çalışmaların hızlandırılması gerekmektedir.

BULGU 11: İdari Para Cezalarının Uygulanmaması Nedeniyle 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabının Gerçeği Yansıtılmaması

5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesinde belirtilen durumlarda ilgililere yine aynı maddede belirtilen tutarlarda idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; 100.195 işverene, 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesi gereği toplam 352.917.271,88 TL tutarında idari para cezası uygulanması gerektiği Kurum tarafından tespit edildiği halde gerekli tebliğat işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür. 2011 yılından beri raporlanan bu hususta idarece bir gelişme kaydedilememiştir.

Söz konusu durumun mali tablolara yansımaları; 120 Gelirlerden Alacaklar ve 600 Gelirler Hesaplarının 352.917.271,88 TL tutarında eksik gösterilmesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu itibarla, tespiti yapılan söz konusu idari para cezalarının ilgililere tebliğ edilerek takip işleminin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Söz konusu tablodaki kayıtların bir kısmının daha önce sosyal güvenlik merkezince iptal edilmiş kayıtlar, bir kısmının ise tebliğ tarihi sisteme girilmemiş kayıtlar olduğu, bulgu eki tablonun, ilgili sosyal güvenlik merkezince iptal edilmiş kayıtlar düşülerek yeniden düzenlenmesinin ardından genel yazı ekinde sosyal güvenlik il müdürlüklerine gönderilerek tebliğ tarihleri girilmemiş idari para cezaları ile ilgili gerekli işlemlerin yapılması hususunda talimat verileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Tespiti yapılmış ve kesinleşmiş idari para cezalarının bekletilmeden ilgililere tebliğ edilmesi, takip ve tahsilinin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 12: Sigortalı İşe Giriş Bildirgesini Süresinde Vermeyen İşverenlere İdari Para Cezası Uygulanmaması

İşverenler; 4/1-a kapsamında sigortalı olarak çalıştırdıkları kişileri 5510 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde belirtilen süreler içerisinde Kuruma bildirmekle yükümlü olup yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere Kanun'un 102'nci maddesi gereği idari para cezası

uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; işverenlere, 4/1-a kapsamında sigortalı olarak çalıştırdıkları toplam 3.588 kişi için işe giriş bildirgesi vermemelerine rağmen uygulanması gereken toplam 3.938.319,00 TL tutarında idari para cezasının uygulanmadığı görülmüştür.

Söz konusu durumun mali tablolara yansımaları, 120 Gelirlerden Alacaklar ve 600 Gelirler Hesaplarının 3.938.319,00 TL tutarında eksik gösterilmesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu itibarla, işe giriş bildirelerinin verilip verilmediğinin kontrol edilerek, işe giriş bildirgesi vermeyenlere her bir sigortalı için uygulanması gereken aylık asgari ücret tutarındaki idari para cezasının uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: İşe giriş bildirgesi verilmemiş kayıtların tespitinin ünitelere liste alınarak takip edilmekte olduğu, öneri doğrultusunda bulgu eki tablonun ünitelere gönderilmiş olduğu ve gerekli araştırmanın yaptırılacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: İşveren sistemi işe giriş bildirgesini geç veren işverenleri tespit ederek sisteme düşürmekte iken bildirgeyi vermeyen işverenleri tespit edememektedir. İşe giriş bildirgesi vermeyen işverenlerin servis görevlilerince manuel olarak tespit edilmesi zaman alıcı ve zor olması nedeniyle bu işverenlere idari para cezası uygulanmamaktadır. Bu nedenle işveren sisteminde işe giriş bildirgesini vermeyen işverenlerin tespitini sağlayacak bir güncelleme yapılması ve işe giriş bildirgesi vermediği tarafımızdan tespit edilen işyerlerinin ilgili taşra ünitelerince incelenerek idari para cezasının uygulanması sağlanmalıdır.

BULGU 13: Sigortalı İşten Ayrılış Bildirgesini Süresinde Vermeyen İşverenlere İdari Para Cezası Uygulanmaması

İşverenler; 4/1-a kapsamında sigortalı olarak çalıştırdıkları kişilerin herhangi bir nedenle işten ayrılmaları halinde 5510 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde belirtilen süreler içerisinde söz konusu durumu Kuruma bildirmekle yükümlü olup yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere Kanun'un 102'nci maddesi gereği idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; işverenlere 4/1-a kapsamında sigortalı olarak çalıştırdıkları

toplam 24.201 kişi için; işten ayrılmalarına rağmen işten ayrılış bildirgesini vermemeleri nedeni ile uygulanması gereken toplam 2.612.370,60 TL tutarında idari para cezasının uygulanmadığı görülmüştür.

Söz konusu durumun mali tablolara yansımaları; 120 Gelirlerden Alacaklar ve 600 Gelirler Hesaplarının 2.612.370,60 TL tutarında eksik gösterilmesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu itibarla, işten ayrılış bildirelerinin veriliş verilişmediğinin kontrol edilerek işten ayrılış bildirgesini vermeyenlere, her bir sigortalı için uygulanması gereken aylık asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezasının uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: sigortalı işten ayrılış bildirgesinin işverence veriliş verilişmediği hususunun aylık prim ve hizmet belgesi programı ile (4/1-a) tescil programı arasında karşılaştırma yapılması ve liste dökümü alınması suretiyle yapılmakta olduğu, öneri doğrultusunda bulgu eki listenin, ünitelere inceleme yapılmak üzere gönderileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: İşveren sistemi işten ayrılış bildirgesini geç veren işverenleri tespit ederek sisteme düşürmekte iken bildirgeyi vermeyen işverenleri tespit edememektedir. İşten ayrılış bildirgesi vermeyen işverenlerin servis görevlilerince manuel olarak tespit edilmesi zaman alıcı ve zor olması nedeniyle bu işverenlere idari para cezası uygulanmamaktadır. Bu nedenle, işveren sisteminde işten ayrılış bildirgesini vermeyen işverenlerin tespitini sağlayacak bir güncelleme yapılması ve işten ayrılış bildirgesi vermediği tarafımızdan tespit edilen işyerlerinin ilgili taşra ünitelerince incelenerek idari para cezasının uygulanması sağlanmalıdır.

BULGU 14: 5510 Sayılı Kanun'un geçici 20'nci Maddesi Kapsamındaki Sandıklara İlişkin Denetimin İşletilememesi ve Kurum ile Sandıklar Arasındaki Mutabakat İşleminin Hatalı Yapılması

506 sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıkların denetiminin mevzuatta öngörülen şekilde işletilemediği ve SGK ile söz konusu sandıklar arasındaki müşterek sigortalılara ilişkin mahsuplaşmanın hatalı yapıldığı görülmüştür.

Mülga 506 sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesinde: “*Şu kadar ki, bu sandıkların statüleri ve statü değişiklikleri Çalışma Bakanlığınca onaylanmak suretiyle tekemmül eder. Mali durumları da Çalışma, Maliye ve Ticaret Bakanlıklarınca müşterek kontrol ve murakabe edilir. Mali durumlarının kontrol ve murakabesi sonunda alınmasına bu Bakanlıklarca müştereken lüzum gösterilecek tedbirleri, sandıklar ve ilgili buldukları teşekküller yerine getirmekle yükümlüdür.*” hükmü yer almıştır.

Ayrıca 5510 sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesinin 11'inci fıkrasında; “*Bu Kanunun kısa vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası hariç diğer hükümleri bakımından; vakıf senetlerinde bu Kanuna aykırı hükümler bulunması halinde, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla bu Kanun hükümleri uygulanır.*” denilmiş, uzun vadeli sigorta kolları kapsamında sandık sigortalılarına yapılacak ödemelerin sınırları çizilmiştir.

Söz konusu maddelerin kapsamındaki sandıkların kontrol ve denetimin yukarıda adı geçen üç bakanlık tarafından ortak olarak yapılması gerektiğinin anlaşıldığı mezkur hüküm gereğince kontrol ve murakabe sonuç belgeleri ile alınan tedbirleri içerir belgeler Kurumdan istenmiş ve son 10 yıl içerisinde söz konusu sandıkların mezkur madde hükmünce denetim sonuçlarının Kurumda mevcut olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum uzun vadeli sigorta kolları bakımından 5510 sayılı Kanun'a tabi olması gereken sandıkların yaptıkları işlemlerin kanuna uygun olup olmadığının SGK tarafından izlenememesine yol açmaktadır.

Mevzuatın uygulanmasında oluşan bu boşluk 506 sayılı kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıkların hata yapmasına zemin hazırlamış bulunmaktadır. Örneğin, 2013 yılı baz alınarak temin edilen sandık verileri ile SGK verilerinin çapraz sorgulanması ve kontrol edilmesi sonucu, yıllık 3.196.774,80 TL tutarında yanlış sandıkla mahsuplaşma yapıldığı, yıllık 196.014,96 TL tutarında ise mahsuplaşma yapılması gerekirken yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında: Söz konusu sandıkların Kurumun Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanlığınca her yıl Aktüeryal Teknik Bilançoları üzerinden incelendiği, hizmet birleştirmek suretiyle aylığa hak kazanan müşterek emeklilere ödenen gelir/aylıklar Kurum ve Banka Sandıklarınca ödendikten sonra tabi olunan hizmet statülerine göre hisseler ayrılmakta ve ödemeler ilgili Kurumlarca hisseleri oranında mahsuplaşıldığı, geriye dönük kayıtları da kapsayacak bir şekilde yazılım çalışması yapılmakta olup, çalışma ile 4/1-c kapsamında mahsuplaşılacak üzere (işlemlerin MOSİP'te yürütülmeye başladığı ilk tarihe kadar) müşterek emeklilik kayıtlarının ilgili ekranda görüntülenmesi sağlanacağı, kısa süre

içerisinde tamamlanması planlanan çalışma ile sandıklara; Kurum bünyesindeki “Bütçe Portalı” üzerinden kendilerine ait müşterek emeklilik listelerini; ay, dönem ve kurum (SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı) bazında sorgulayarak görebilme imkânı sağlanacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak:

- 5510 sayılı kanun ile zorunlu sigortalılık kapsamında olan sigortalıların Sosyal Güvenlik Kurumu bünyesinde toplanması amaçlanmış, buna paralel olarak 506 sayılı Kanunun geçici 20’nci maddesine göre kurulan vakıf statülü sandıkların da ileride devredilmesinin kararlaştırıldığı,
- Bu sandıkların sosyal güvenlikle ilgili faaliyetlerine özellikle uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan haklar bakımından 5510 sayılı kanunla bazı sınırlamalar getirildiği,
- 506 sayılı Kanuna göre yürütülmesi gereken denetim faaliyetinin üç bakanlıktan oluşan bir ortak komisyon tarafından söz konusu sandıkların denetimlerinin yapılması gerekirken bu mekanizmanın işletil(e)mediği,

anlaşılmaktadır.

Her biri birer sosyal güvenlik kurumu niteliğine haiz olarak işletilen sandıkların sürdürülebilir bir mali yapı (teknik bilanço) ile devrinin sağlanabilmesi, devre kadar geçen sürede mali durumlarının kötüleşmesinin önlenmesi, ve 5510 sayılı yasa ve diğer yasalardaki sınırlamalara uygunluğunun sağlanabilmesi ve bu sandıkların hesap verebilirliği ve mali saydamlığının sağlanabilmesi amacıyla kapsamlı bir düzenleme yapılması gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca, Kurum ve sandıklar arasında karşılıklı mutabakatın tam olarak sağlanması ve tespit edilecek farkın ilgili hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 15: Gelecekte Doğması Muhtemel Hak ve Yükümlülüklerin İzlenmesinde Nazım Hesaplar’ın Kullanılmaması

5510 Sayılı Kanun’un Geçici 17’nci maddesi uyarınca 08.05.2008 tarihi itibariyle 5 yılı aşan süreye ilişkin prim borcu bulunan kendi adına ve hesabına çalışan sigortalıların bu sürelerle ait borçlarının Kurum alacaklarından çıkarılması ve takip edilmemesi gerektiği düzenlenmiştir. Ancak, sigortalı ya da hak sahipleri daha sonra müracaat ettikleri takdirde

borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde ödemeleri durumunda bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirileceği ifade edilmiştir. Sigortalılıkları önceki kanunlara göre durdurulanlar için de bu hükmün geçerli olduğu belirtilmiştir.

Buna göre; söz konusu alacakların kanun hükmü gereği Kurum alacaklarından çıkarılması gerekmekte, ancak daha sonra ilgililerin talebi doğrultusunda kanunda belirtilen şartlarda borçluların ödeme yapabilmelerine imkân sağlamak suretiyle de bu alacakların koşullu alacak haline getirildiği görülmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 437'nci maddesinde idarenin gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerinin izlenmesinde Nazım Hesaplar'ın kullanılması gerektiği hüküm altında alınmıştır. 5510 sayılı Kanun'un geçici 17'nci maddesi ikinci fıkrasına göre, sigortalı ya da hak sahiplerinin daha sonra müracaatları durumunda hesaplanacak borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde ödedikleri takdirde, bu sürelerin sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesi ve ödenen miktarın gelir kaydedilmesi gerekecektir. Muhasebe Yönetmeliği'nin mezkûr maddesi ve 5510 sayılı Kanun'un geçici 17'nci madde hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; Kurum için gelecekte doğması muhtemel bir gelir kalemi söz konusudur ve sigortalılıkları durdurulan kişilere ait toplam tutarın mali tablolarda alacak olarak takibi yapılmasa da, izlenmesi ve raporlanması gerekmektedir. Bu çerçevede, Kurumun 4/1-b güvence sisteminde yapılan inceleme neticesinde, 21.03.2014 tarihi itibarıyla geçici 17'nci madde hükmü gereği alacak takibi durdurulmuş 5.736.871.602,91 TL tutarında prim geliri bulunduğu ve gelecekte doğması muhtemel bu gelir miktarının Nazım Hesaplar'da kayıt altına alınmadığı görülmüştür. Bu itibarla, 5510 Sayılı Kanun'un geçici 17'nci maddesi uyarınca Kurum alacaklarından çıkarılan tutarların Nazım Hesaplar'da izlenerek raporlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Bulgu kanusu husus kabul edilmekte ve bulguda yer alan önerinin, prim alacaklarına ilişkin entegrasyon projelerinin tamamlanması ile birlikte hesap planı yazılım çalışmalarında dikkate alınacağı, ifade edilmektedir.

Sonuç olarak: Bulguda tespit edilen hususun mali tablolarda izlenebilir durumda olması Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim organlarının Kurum uhdesindeki tüm muhtemel alacakları görebilmesine imkan vermekle beraber, Kurum alacakları hakkında yasal

düzenlemeler de dahil olmak üzere yapılacak tüm muhtemel değişikliklerin potansiyel sonuçlarının TBMM ve kamuoyu nezdinde daha şeffaf bir biçimde değerlendirilebilir olmasını sağlayacaktır. Bu itibarla, Kurum mali tablolarında doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerin gösterilmesi bulguda belirtilen muhasebe yönetmeliğinin amir hükümlerinin bir sonucu olmasının yanı sıra kamu mali yönetim ilkeleri açısından da gereklidir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

SGK 2014 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı doğru ve güvenilir bilgi içermediği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Arsa Bedeli Karşılığı İnşaat Yaptırılmasına İlişkin Kurum ile Emek İnşaat Arasında Düzenlenen Protokol ile İlgili Tespit ve Değerlendirmeler

5502 sayılı SGK Kanunu'nun 25/A maddesine göre, SGK, ihtiyaç duyduğu hizmet binalarını mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binaların devri karşılığında ve/veya Kurum bütçesinin ilgili tertiplerine bu amaçla konulan ödeneklerden, düzenlenen protokol çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları ile Kurum iştiraklerine doğrudan yaptırmak yetkisine sahiptir. Bir başka ifadeyle, Kurum 4734 sayılı Kamu ihale Kanunu'na tabi olmakla birlikte, arsa karşılığında hizmet binası yapım işlerini iştiraklerine de yaptırabilmektedir.

5502 sayılı Kanun'un 25/A maddesine dayanarak Kurum, %49 hissesine sahip olduğu Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. ile 03.11.2011 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren, arsa bedeli karşılığı inşaat yaptırılmasına ilişkin protokol imzalamıştır. 03.11.2011 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren protokol çerçeve protokol mahiyetinde olup, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. tarafından yapılacak her bir hizmet binası için ek protokoller yapılması öngörülmüştür. Bu kapsamda, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin hizmet binalarını kendisinin yapmadığı, protokol gereğince Anahtar Teslim Götürü bedel üzerinden, davet edilen istekliler arasında pazarlık usulü veya doğrudan temin ile teklif isteme usulü ile üçüncü kişilere ihale ettiği ve ihale edilen firmaların da işi taşeronlara yaptırdığı görülmüştür. Bu bağlamda, Kurumun, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'ye 31.12.2014 tarihi itibarıyla 28 adet taşınmaz devrettiği ve Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin bu taşınmazlardan toplam KDV dahil 598.936.612,00 TL satış bedeli elde ettiği, devredilen bu taşınmazlar karşılığında da 66 adet hizmet binası yaptırılmasına ilişkin ek protokoller düzenlendiği ve protokoller kapsamında 42 adet hizmet binasının tamamlandığı, 24 adetinin ise yapım aşamasında olduğu görülmüştür.

Kurum ile Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. arasında düzenlenen çerçeve protokolün incelenmesi neticesinde şu hususlar tespit edilmiştir:

A) Protokolün "şirketin yükümlülükleri" başlıklı 4'üncü maddesinde, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin işi Anahtar Teslim Götürü bedel üzerinden ihale edeceği hüküm altına alınmıştır. Yapılan incelemede, Kurumun hizmet binası yapması için Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. ile protokol yaptığı, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin işi üçüncü kişilere ihale ettiği,

üçüncü kişilerin de işi taşeronlara yaptırdığı görülmüştür. Ayrıca yapılacak her bir inşaat için düzenlenen ek protokollerde işin bedeli belirlenmemiştir. Bu şekilde tutarı belirsiz protokol düzenlenmesi veya işin bedelinin şirket tarafından belirlenmesi ve bu sürece Kurumun dahil olmaması, şirketin belirlediği her türlü bedelin Kurumca kabul edilmesi sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle, kanun hükmü kapsamında yaptırılacak bu tür işlerde, hizmet binasına ilişkin yaklaşık maliyet veya yapım bedelinin Kurumca belirlenmesinin ve ek protokollerde Kurumca belirlenen yaklaşık maliyetin gözönünde bulundurulması suretiyle belirlenecek sözleşme bedeline yer verilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir. Zira, protokolün 10'uncu maddesinde; Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. tarafından anahtar teslim götürü bedelle ihale edilen ve kesinleşen ihale bedeli üzerinden ihale bedelleri, fiyat farkı, KDV ve her türlü resmi belgeli giderler toplamına %10 ilave edilerek bulunacak bedelin Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'ye sözleşme bedeli olarak ödeneceği öngörülmüştür. Şirket karının ihale bedeline endekslenmesi ve ihale bedelinin de Kurumun dahili olmaksızın şirket tarafından belirlenmesi, Kurumun aleyhine olarak bina yapım maliyetlerini yükseltmektedir. Nitekim, aşağıdaki tablolardan da görüleceği üzere, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin yapımını üstlendiği hizmet binalarının ihale bedellerinin, Kurumun açık ihale usulü ile yaptırdığı aynı tip projeye sahip hizmet binalarının ihale bedellerinden yaklaşık %15 ila %35 aralığında fazla olduğu görülmüştür. Protokolde öngörülen Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'ye ödenecek %10 kar payı ile birlikte söz konusu binalar, açık ihale ile yaptırılanlara göre Kuruma yaklaşık %25 ila %50 oranında fazla tutara mal olmaktadır.

SGK Tarafından İhalesi Yapılan İşler

İşin Adı	Bina Alanı	İhale Tarihi	Sözleşme Bedeli
Adana İmamoğlu SGM	571,70 m ²	15.08.2013	894.500,00
Afyon Emirdağ SGM	571,70 m ²	15.08.2013	852.000,00
Kayseri Yahyalı SGM	813,10 m ²	10.09.2013	1.047.697,88
Ş.Urfa Viranşehir SGM	813,10 m ²	06.08.2013	1.047.000,00

Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. Tarafından İhalesi Yapılan İşler

İşin Adı	Bina Alanı	İhale Tarihi	Sözleşme Bedeli	Kuruma Maliyeti
Denizli Çivril SGM	571,70 m ²	29.08.2012	1.119.500,00	1.231.450,00

Elazığ Kovancılar SGM	571,70 m ²	11.04.2012	1.010.000,00	1.111.000,00
Adana Kozan SGM	813,10 m ²	02.02.2012	1.420.000,00	1.562.000,00
Konya Cihanbeyli SGM	813,10 m ²	02.02.2012	1.419.354,84	1.561.290,32

B) Yapılacak her bir inşaat için düzenlenen ek protokollerde, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin işi zamanında yerine getirmemesi halinde ne gibi bir yaptırım uygulanacağı düzenlenmemiştir. Bu durum şirketin işi zamanında teslim etmemesine ve Kurumun bu durumdan kaynaklanan zararını tazmin edememesine yol açabilecektir.

C) Yapılacak her bir inşaat için düzenlenen ek protokollerde, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'den alınması gereken teminata ilişkin düzenleme yapılmamıştır. Düzenlenen protokollerde, şirketin taahhüdünü yerine getirmesini sağlamak bakımından teminat alınması, alınacak teminatın miktarı ve iade edilme şartları gibi hükümlere yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

D) Çerçeve Protokolün 9'uncu maddesinde, Kurumun, projelerin uygulanmasını müteakip geçici ve kesin kabul heyetlerine iki teknik uzmanı görevlendireceği hüküm altına alınmıştır. Ancak bina yapım işlerinin farklı branşlardan uzmanlık gerektiren niteliği nedeniyle Kurum tarafından inşaat, elektrik ve makine mühendisi olmak üzere en az üç teknik personelin görevlendirilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

E) Çerçeve Protokolün 10'uncu maddesinde, şirkete devredilen taşınmazların arsa bedelleri, yapılan bina bedellerinden fazla veya eksik olması halinde taraflar arasında mahsuplaşmanın ek protokolle düzenleneceği hüküm altına alınmasına rağmen henüz mahsuplaşma ile ilgili protokolün hazırlanmadığı görülmüştür.

Çerçeve protokolün imzalanmasına müteakiben 1-2-3-4-5-6-7 nolu ek protokoller imzalanarak 28 Adet taşınmaz Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'ye devredilmiş, KDV dahil 598.936.612,00 TL tutarında taşınmaz Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. tarafından satılmak suretiyle yapım işlerine başlanmıştır. İmzalanan ek protokoller incelendiğinde hangi taşınmazların, hangi yapım işleri için devredildiklerinin açıkça ortaya konmadığı tespit edilmiştir. Her ne kadar anılan yapım işleri 4734 sayılı Kanun'a tabi olmasa da imzalanan ek protokollerin ihtiva ettiği hükümlerin, çerçeve protokolün hükümleri ile uyumlu olması gerekmektedir. Çerçeve Protokolün 10'uncu maddesi aynen şu hükmü ihtiva etmektedir:

“ŞİRKET’E devredilecek olan taşınmazların arsa bedelleri, ödenen bedeller toplamından fazla veya eksik olması halinde taraflar arasında mahsuplaşma Ek Protokol ile yapılacaktır. Şirket tarafından yükleniciye uygulanacak gecikme cezaları mahsuplaşma sırasında bina bedellerinden düşülecektir.

İnşaat’ın sözleşme hükümlerine göre yapılacak kesin hesabından sonra 60 gün içerisinde mahsuplaşma gerçekleştirilecektir. Mahsuplaşmadan doğacak alacaklar 15 gün içerisinde karşı tarafa ödenecektir.

Bu çerçeve protokol 5 yıl süre ile yürürlükte kalacak olup, 5. Yılın sonunda genel mahsuplaşma yapılacak ve mahsuplaşma sonunda çıkacak fark 1 yıl içerisinde karşı tarafa ödenecektir. SGK Yönetim Kurulunun kararı ile bu 5 yıllık süre uzatılabilir.”

Çerçeve Protokol 10’uncu maddesine göre mahsuplaşma işleri için bir ek protokol yapılması, bu protokol hükümlerinin de yapım işinin sözleşme hükümlerine göre yapılacak kesin hesabından sonra 60 gün içerisinde mahsuplaşma yapılmasına cevaz verecek şekilde kurgulanarak imza altına alınması gerekmektedir.

Ek protokoller incelendiğinde, protokollerin kesin hesabın yapılmasından sonra 60 gün içerisinde mahsuplaşmanın yapılmasını imkansız hale getirecek şekilde hazırlandığı görülmektedir. Hangi taşınmazların hangi binaların yapımı için devredildiğinin açıkça belirtilmemesi ve bu durumda taşınmazların satışı sonucu elde edilen tutarın yalnızca beşinci yılın sonunda genel mahsuplaşma için kullanılabilir olması çerçeve protokolün 10’uncu maddesindeki kesin hesap ve mahsuplaşma hükümlerinin uygulanabilme olanağını ortadan kaldırmaktadır. Bu durum idarenin yapım işlerini denetlemesine de engel teşkil etmektedir. Kesin kabul işlemleri yapılmadan binalar kullanılmaya başlanmaktadır.

Mahsuplaşmanın yapılamaması arsa satışından elde edilen 598.936.612,00 TL tutarla, kesin hesap aşamasına gelmiş işlerin toplam maliyet tutarları (hiçbir iş için kesin kabul yapılmadığından bilinmemektedir) arasındaki fark kadar bir tutardan elde edilecek faiz gelirinden Kurumun yoksun kalmasına sebebiyet vermektedir. Ek protokoller bu halleriyle Kurumu zarara uğratan, 600 Gelirler hesabının olması gerekenden daha az gözükmesine neden olan mahiyette düzenlemeler olarak değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, zeyilname ile, ek protokollerde hangi taşınmazların hangi yapım işi için devredildiğinin ortaya konulması ve mahsuplaşmaya teknik olarak engel teşkil eden durumun

düzenlenmesi, Çerçeve Protokol'de öngörülen mahsuplaşma için yapılması gerekli ek protokolün hazırlanarak imza altına alınması ve Çerçeve Protokol'e Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin taşınmazların satışından elde ettiği tutarları özel bir hesapta tutarak bu hesaba terettüp eden faizlerin de mahsuplaşma aşamasında SGK lehine kullanılmasını öngören bir hüküm konulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Sonuç itibariyle;

- Kurumun Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'ye yaptırdığı hizmet binalarının kendisinin ihaleye çıkması suretiyle yaptırdıklarına oranla daha yüksek maliyetli olması,

-Emek İnşaat'ın işi kendisinin yapması yerine başka firmalara ihale etmesi ve bu ihale sürecinin 4734 sayılı Kanuna tabi olmaması nedeniyle rekabet, saydamlık, eşit muamele ilkelerinin gözardı edilmesi ve düzenlenen protokollerde bu ilkelere yönelik herhangi bir hükmün yer almaması,

-İdarenin projelere ilişkin yaklaşık maliyet hazırlamaması ve protokollerde sözleşme bedeline ilişkin bir hüküm bulunmaması nedenleriyle sözleşme bedellerinin belirlenmesinin tamamıyla Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'ye bırakılması,

-Protokollerde, işlerin gecikmesi durumunda uygulanacak yaptırımlar, şirketten alınması gereken teminatlar ve geçici ve kesin kabullerde görevlendirilecek teknik uzmanlara ilişkin eksikliklerin bulunması,

-Mahsuplaşmanın ayrıntılarının henüz düzenlenmemiş olması ve mahsuplaşmada Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'ye devredilen taşınmaz bedellerinden elle edilen gelirin mahsuplaşma zamanına göre güncelleneceğine ilişkin çerçeve protokolde herhangi bir hükmün bulunmaması,

5018 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde ifade edilen "*Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.*" hükmüne uygun düşmemektedir.

Bu itibarla, arsa bedeli karşılığı inşaat yaptırılmasına ilişkin düzenlenen protokol

hükümlerinin yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda yeniden değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: “Bulgunun (A) bendine ilişkin olarak; Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.’nin yaptığı aynı metrekarelerdeki ihale sözleşme bedellerinin daha yüksek olmasının sebebinin, arsa metrekarelerinin farklılık göstermesi, arazinin jeolojik yapısının farklı olması (kaya, balçık, toprak vs.), istinat duvarlarının olması ya da olmaması, kullanılan malzeme farklılığı (MDF-suntalam, bölme paneller, tamperli-tampersiz cam, vs.), sıhhi tesisattan kaynaklanan farklılıklar (VRF’li ya da VRF’siz) dan kaynaklanabileceği, bununla birlikte Kurumun 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihaleleri yaptığı, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.’nin ise anılan Kanuna tabi olmadığı hususu dikkate alındığında, ihale usulü farklılığından kaynaklanan bedel farklılığının olabileceği düşünülmekle beraber, bedeller arasındaki farklılıklar için kesin hesapların incelenmesinin gerektiği düşünülmektedir. Diğer yandan, Protokolün 7 nci maddesine “Yaklaşık Maliyetin Şirket ve SGK İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığı tarafından uygun görülerek onaylanmasından sonra şirket yapım ihalesi prosedürünü başlatacaktır. Ayrıca ihale yapılırken Kurumdan 1 personel ihalede bulunacaktır” bendinin eklenmesi hususunun Kurum Yönetim Kuruluna sunulması için hazırlıklar yapılmaktadır.

Bulgunun (B) bendine ilişkin olarak; Çerçeve Protokolün 10 uncu maddesinde, bu hususa ilişkin olarak, uygulanacak gecikme cezalarının mahsuplaşma sırasında bina bedellerinden düşüleceği belirtilmektedir. Şirketin Kuruma inşaatları geç teslim etmesi halinde uygulanacak gecikme cezası mahsuplaşma sırasında dikkate alınacaktır.

Bulgunun (C) bendine ilişkin olarak; konuya ilişkin tespitin çerçeve protokolün 7 nci maddesine eklenmesi çalışması yapılan yaklaşık maliyetlerin Kurum tarafından uygun bulunmasından sonra Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.’nin yapım işi ihalesi prosedürüne başlayacağını hükme bağlanması halinde teminat alınmasına ilişkin gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Bulgunun (D) bendine ilişkin olarak; Çerçeve Protokolün 9 uncu maddesinde, Kurumun, projelerin uygulanmasını müteakip geçici ve kesin kabul heyetlerine iki teknik uzmanı görevlendireceği hüküm altına alınmıştır. Ancak bina yapım işlerinin farklı branşlardan uzmanlık gerektiren niteliği nedeniyle Kurum tarafından inşaat, elektrik ve

makine mühendisi olmak üzere kabullerde İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığınca gerekli görülen sayıda personel görevlendirilmektedir. Ayrıca 9 uncu madde gereği bina tesliminde her branştan uzman personelden oluşturulan bir heyet görevlendirilmekte ve binalar bu şekilde teslim alınmaktadır.

Bulgunun (E) bendine ilişkin olarak; henüz mahsuplaşmaya yönelik işlemler tamamlanmadığından ek protokol hâlihazırda düzenlenmemiştir. Ancak mahsuplaşmaya yönelik 10 uncu maddenin son paragrafında “ Bu çerçevede protokol 5 yıl süre ile yürürlükte kalacak olup, 5 yılın sonunda genel mahsuplaşma yapılacak ve mahsuplaşma sonucunda çıkacak fark 1 yıl içerisinde karşı tarafa ödenecektir. Kurum Yönetim Kurulu kararı ile bu 5 yıllık süre uzatılabilir” hükmüne istinaden çerçeve protokolda belirtilen genel mahsuplaşmanın 03/11/2017 tarihine kadar yapılabileceği dikkate alındığında, henüz mahsuplaşmayla ilgili düzenlenecek Ek protokol için herhangi bir gecikmenin söz konusu olmadığı düşünülmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak: Bulgunun (A) bendinde şirket karının ihale bedeline endekslenmesi ve ihale bedelinin de Kurumun dahili olmaksızın şirket tarafından belirlenmesi, Kurumun aleyhine olarak bina yapım maliyetlerini yükselttiği ifade edilmiş ve kurum tarafından ihale ile yaptırılan ve Emek İnşaat tarafından yaptırılan aynı mahiyetteki işlerin karşılıklı maliyetleri ortaya konulmuştu. Kamu idaresi cevabında Emek İnşaat tarafından yaptırılan işlerin maliyetlerinin yüksek olmasında çeşitli gerekçeler olabileceği ifade edilmiştir. Ancak bulguda örnek olarak gösterilen işler tespit edilirken Kamu idaresi cevabında belirtilen hususlar da dikkate alınmış ve bu işlerin maliyetlerinin normal koşullarda birbirine çok yakın olması gerektiği sonucuna varılmıştır. Zaten, Kamu idaresi cevabında belirtilen sebepler dikkate alınmadığında aynı projeye sahip işlerin tamamının Emek İnşaat tarafından çok daha yüksek maliyetlerle gerçekleştirildiği görülmüştür. Dolayısıyla, Emek İnşaat tarafından Kurum adına yapılan işlerin yüksek bedelli olması, işlerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na uygun olarak açık ihale ile yapılmaması, sözleşme bedellerinin Kurumun dahili olmaksızın şirketçe belirlenmesi ve şirket karının ihale bedeline endekslenmesinin sonucudur.

Bulgunun (B) bendine ilişkin olarak Kamu idaresi gecikme cezalarının mahsuplaşmada dikkate alınacağını ifade etmiştir. İdareye karşı yüklenici konumunda olan Emek İnşaat ve İşletme A.Ş’dir. Bu şirketin yükümlülüğünde olan hususu yerine getirmemesi halinde ne tür bir yaptırım uygulanacağı Kurum ile Şirket arasında düzenlenen sözleşmelerde

belirlenmelidir. Aksi halde şirketin alt yüklenicilere hangi tutarlarda ve hangi koşullarda ceza uygulayacağı hususları şirketle alt yükleniciler arasında düzenlenen sözleşmelerde belirleneceğinden Kurumun bu hususları ileri sürme ve gözetme yetkisi bulunmayacaktır.

Bulgunun (C) bendine ilişkin olarak teminat alınmasına ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Bulgunun (D) bendine ilişkin olarak, Kamu idaresi cevabında geçici ve kesin kabullerde inşaat, elektrik ve makine mühendisi olmak üzere İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığınca gerekli görülen sayıda personel görevlendirildiği ifade edilse de, bu hususun nizaya fırsat vermeksizin protokol hükmü olarak kabul edilmesi Kurum menfaatine olacaktır.

Bulgunun (E) bendine ilişkin olarak mahsuplaşmayla ilgili düzenlenecek Ek protokol için herhangi bir gecikmenin söz konusu olmadığı ifade edilse de, bulguda da belirtildiği üzere mahsuplaşmanın yapılamaması arsa satışından elde edilen 598.936.612,00 TL tutarla, kesin hesap aşamasına gelmiş işlerin toplam maliyet tutarları arasındaki fark kadar bir tutardan elde edilecek faiz gelirinden Kurumun yoksun kalmasına sebebiyet vermektedir.

Bu itibarla;

A) İdarenin projelere ilişkin yaklaşık maliyet hazırlayarak ve protokollerde sözleşme bedeline ilişkin hükümlere yer verilerek, sözleşme bedellerinin belirlenmesinin Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'ye bırakılmasının önüne geçilmesi ve ayrıca şirketin işi üçüncü kişilere ihale etme sürecinde rekabet, saydamlık, eşit muamele gibi temel ihale ilkelerine riayet etmesini sağlamak amacıyla bu ilkelere çerçeve protokolde yer verilmesi,

B) Protokollerde Şirketin işi zamanında yerine getirmemesi halinde uygulanacak yaptırımlara ilişkin hükümlere yer verilmesi,

C) Protokollerde, şirketin taahhüdünü yerine getirmesini sağlamak bakımından teminat alınması, alınacak teminatın miktarı ve iade edilme şartları gibi hükümlere yer verilmesi,

D) Protokollerde, geçici ve kesin kabul heyetlerine en az üç teknik uzmanın görevlendireceğine ilişkin hükme yer verilmesi,

E) Protokollerde hangi taşınmazların hangi yapım işi için devredildiğinin ortaya konulması, Çerçeve Protokol'e Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin taşınmazların satışından elde

ettiği tutarları özel bir hesapta tutarak bu hesaba terettüp eden faizlerin de mahsuplaşma aşamasında SGK lehine kullanılmasını öngören bir hükme yer verilmesi,

sağlanmalıdır.

BULGU 2: Kurum Taşınmazlarının SGK Taşınmazlar Yönetmeliği'ne Uygun Şekilde Kiraya Verilmemesi

Kurum taşınmazlarının 10.08.2012 tarihli ve 28380 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan SGK Taşınmazlar Yönetmeliği'ne uygun şekilde kiraya verilmediği tespit edilmiştir.

SGK Taşınmazlar Yönetmeliği'nin 25'inci maddesi kiraya verme usullerini; açık artırma, kapalı teklif ve doğrudan kiraya verme olarak saymıştır. Anılan Yönetmelik'in 51'nci maddesi ise sözleşme süresinin 1 yıl olduğunu, 1 yılı aşan ve 5 yıla kadar olan sözleşmelerin Kurum Başkan'ının onayını, 5 yılı aşan sözleşmelerin ise Yönetim Kurulu'nun kararını gerektirdiğini, kira sözleşmesi süresinin her halükarda 29 yıldan fazla olamayacağını ifade etmektedir. Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde de, yönetmeliğin yayımlanmasından önce kiraya verilmiş ve kira kontratı imzalanmış taşınmazlar hakkında sözleşme hükümlerinin geçerli olduğu düzenlenmiştir.

Ancak 2013 yılı SGK'nın Sayıştay Denetim Raporu'nda da yer aldığı üzere Kurum, anılan Yönetmelik'in yayımlanmasından önce kiraya verilen ve sözleşmede süresi 1 yıl olarak belirlenen taşınmazlara ilişkin kira sözleşmelerinin uzun süre taraflarca zimmen uzatıldığı ve sürelerinin belirsiz hale geldiği gerekçeleriyle, süreleri dolmuş olan ve artık Taşınmazlar Yönetmeliği'ne tabi hale gelen söz konusu taşınmazların Yönetmelik'te belirlenen usullere göre ihalesini yapmamaktadır. 2013 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilen bu hususun devam ettiği, Kurum tarafından söz konusu taşınmazlara ilişkin Yönetmelik kapsamında bir işlem yapılmadığı tespit edilmiştir. Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesine göre, Yönetmelik'ten önce sözleşmesi imzalanan taşınmazlara ilişkin işlemler söz konusu sözleşme süresi sonuna kadar devam edecektir. Sözleşme süresinin sonunda Kurumun yürürlükte bulunan Taşınmaz Yönetmeliği'ne göre işlem yapması gerektiği açıktır. Bir başka ifadeyle, kira süresi 1 yıllık olan ve 2012 yılı sonunda süresi dolmuş olan taşınmazlara ilişkin 2013 yılından itibaren geçerli olmak üzere Yönetmelik'te belirlenen ihale usullerinden biriyle ihale

yapmak suretiyle yeni sözleşmelerin düzenlenmesi gerekirdi.

Aynı durum Kurumun Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. ile yaptığı Hasılat Kira Sözleşmeleri için de geçerlidir. Kurum ile Emek İnşaat ve İşletme A.Ş. arasında biri 28.02.2005 tarihinde imzalanan, mülkiyeti kuruma ait otellerin işletilmesini, diğeri de 20.05.1999 tarihinde imzalanan, mülkiyeti kuruma ait Ankara'da ve İstanbul'daki çok sayıda taşınmazın işletilmesini içeren iki adet sözleşme düzenlenmiştir. Birincisinde sözleşmenin süresinin 1 yıl olduğu ve tarafların 1 ay önceden haber vermemesi halinde sözleşmenin 1 yıl daha uzatılmış sayılacağı, diğeri de sözleşmenin 31.12.1999 tarihine kadar geçerli olduğu ve kiralama süresinin tarafların karşılıklı mutabakatı ile kısaltılıp uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre SGK Taşınmazlar Yönetmeliği'nin yayımlandığı tarihte geçerli olan bu sözleşmelerden birincisinin 28.02.2013 tarihinde, ikincisinin de 31.12.2012 tarihinde süresi dolmuş olduğundan, Kurumun bu sözleşmelere konu taşınmazlar için yönetmelikte ifade edilen ihale usullerine göre işlem yapmak suretiyle yeniden sözleşme düzenlemesi gerekirdi.

Sonuç olarak, sözleşme süresi dolan ve SGK Taşınmazlar Yönetmeliği'ne tabi halen Kurum taşınmazlarının, söz konusu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda ihaleye çıkmak suretiyle kiraya verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Borçlar Kanunu'nun 355'inci maddesine göre sözleşmelerin Kurum tarafından tek taraflı olarak fesh edilmesi hususu dava konusu olabileceğinden kiracı tahliye edilmeden yeniden kira ihalesi yapılamayacağı, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş ile 20/05/1999 tarihinde imzalanan Akar İşletmeleri Hasılat Kira Sözleşmesi kapsamında Emek İnşaat ve İşletme A.Ş tarafından işletilen taşınmazların, 10/04/2015 tarihinde yapılan protokolle Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile trampa aşamasında olduğu, 10/08/2012 tarihli ve 28380 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kurumu Taşınmazlar Yönetmeliğinin Sözleşme süresi başlıklı 51 inci maddesi ve önceki Yönetmelik Hükümleri başlıklı geçici 1 inci maddelerinde gerekli düzenlemeye ilişkin çalışmalar devam ettiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kurumun taşınmazlarını SGK Taşınmazlar Yönetmeliği'nde belirlenen usullere ve sözleşme sürelerine uygun şekilde kiraya vermesi, anılan Yönetmelik hükümleri ile yasal düzenlemeler arasında aykırılık söz konusu ise bu aykırılığı Yönetmelik'te değişiklik yapmak suretiyle gidermesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: İtiraz Komisyonları Tarafından Alınan Kararların Takibini Sağlayacak Bir Sistem Bulunmaması

Prim alacakları ile idari para cezalarına yapılan itirazlar hakkında itiraz komisyonları tarafından alınan mali nitelikteki kararların takibini sağlayacak bir sistemin bulunmadığı görülmüştür.

SGK uygulamalarına karşı itiraz ve başvuru yolları; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 83, 85 ve 86'inci maddeleri ile Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 113'üncü maddelerinde düzenlenmiştir.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 113'üncü maddesinde itiraz komisyonlarına ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Kurumca, sigortasız çalıştırıldığı veya eksik gün ya da kazanç üzerinden Kuruma bildirildiği tespit edilen sigortalılara ilişkin tahakkuklara yapılacak itirazlar "*Prim Tahakkuk İtiraz Komisyonunca*", Kurumca tahakkuk ettirilen idarî para cezalarına yapılacak itirazlar "*İdari Para Cezaları İtiraz Komisyonunca*" değerlendirilerek karara bağlanır.

Komisyonların kararları, hukuki ve mali sonuçlar doğuran idari kararlardır. Ret kararının, kurum aleyhine dava açılması itibariyle hukuki, kabul kararının ise alacak rakamlarının güncellenmesi itibariyle mali etkisi bulunmaktadır.

Yapılan incelemeler neticesinde; başvuruların ve kararların takip edildiği bir veri tabanının olmadığı görülmüştür. İtiraz işlemleri il müdürlüklerinde oluşturulan komisyonlar tarafından yürütülmekte olup işlemlere ait bilgiler ve belgeler de taşrada muhafaza edilmektedir. Alınan kararlar deftere işlenmekte takipler defter kayıtları üzerinden yapılmaktadır.

İtiraz komisyonları kararlarının, Kurumun elektronik ortamında kayıt altına alınmasının ve kararların mali sonuçlarının Kurumun muhasebe sistemine aktarılmasının, etkin işleyen bir sistemin kurulmasına imkan vereceği düşünülmektedir. Bu şekilde oluşturulacak bir sistemin merkezden izlenmesi, denetlenmesi ve raporlanması mümkün olabilecektir. Diğer yandan, ret kararlarının elektronik ortamda hukuk birimleriyle paylaşımı, kurumun ileride karşı karşıya kalabileceği davaların değerlendirilmesi açısından önemli veriler sağlayabilecektir.

Kamu idaresi cevabında: Yazılım çalışmalarının tamamlanması ile birlikte, tahsil edilmemiş tahakkukların muhasebe sistemine alınması halinde, iptal edilen prim ve idari para cezalarına ilişkin tahakkukların da İşveren Sistemi üzerinden çekilerek muhasebeleştirilmesinin mümkün olabileceği, tebligat işlemlerinin yapılmasını takip eden iş süreçlerinin; tebellüğ, itiraz tarihleri ve itiraza konu açıklama, itiraz red/kabul tarihleri ve açıklaması, dava tarihi ve açıklama alanlarını içerir şekilde program üzerinden elektronik ortamda halihazırda takip edilmekte olduğu, idari para cezası itiraz komisyonlarının almış oldukları kararların elektronik ortama alınması ile ilgili Kurumun yazılım birimi ile teknik değerlendirme neticesinde alınacak kararlara göre program güncellemesi yapılabileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: İtiraz komisyonları kararlarının, Kurumun elektronik ortamında kayıt altına alınması, kararların mali sonuçlarının Kurumun muhasebe sistemine aktarılması ve dönem sonunda mali tablolarda raporlanması sağlanmalıdır.

BULGU 4: Sosyal Güvenlik Denetmenleri ile Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Müfettişlerinin Mali Sonuç Doğuran ve Kurum Alacağına Dönüşen Alacaklara İlişkin Tüm Bulgularının Kayıt Altına Alınmaması ve İzlenmemesi

2014 yılı denetim faaliyetleri kapsamında, Sosyal Güvenlik Denetmenlerinin gerçekleştirmiş olduğu denetimlerde tespit edilen prim matrah tutarının 58.196.173 TL, idari para cezasının ise 361.045.514 TL olduğu görülmüştür. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın 2010-2014 yılları itibariyle uzlaşmaya giren sigorta prim tutarı, gecikme cezası ve zammı ile İPC tutarı toplamı 25.789.066 TL, uzlaşılan sigorta prim tutarı, gecikme cezası ve zammı ile İPC tutarı ise 7.626.898,43 TL'dir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın 2013 yılı itibariyle yürütmüş olduğu diğer denetim faaliyetleri sonucunda kurum alacağına dönüşen bulgularından bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

Sağlık Alanında Yapılan Denetim: (2013)

Sağlık Hizmetleri Alanında Tespit Edilen Kurum Zararı Toplamı : 11.675.592 TL

Sağlık Hizmet Sözleşmesi Gereği Önerilen Ceza Tutarı : 98.639.037 TL

Sosyal Sigorta Alanında Yapılan Denetim:(2013)

İncelemelerde Tespit Edilen Ek Matrah Tutarı : 57.923.809 TL

İncelemelerde Tespit Edilen Fark Tahakkuk Tutarı : 84.692.136 TL

Önerilen İ.P.C. Tutarı (5510/102) : 32.063.616 TL

Haksız Yere Aylık Alınması Sebebiyle Tespit Edilen Kurum Zararı : 1.554.443 TL

Yerinde İnceleme, Kontrol ve Denetim Faaliyetleri:(2013)

Suiistimal Tespit Edilen Sağlık Hizmet Sunucusu Sayısı 909-kamu zararı :280.180.101,54TL

Suiistimal Tespit Edilen Eczane Sayısı 2.794-kamu zararı : 18.862.640,00 TL

Tespit Edilen Sahte Sigortalı Sayısı 1.009.102 - kamu zararı : 594.134.668,14 TL

Tespit Edilen Prim Kaybına (İşyeri Sayısı) 90.745- kamu zararı : 201.915.191,24 TL

2007-2012 döneminde Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından yapılan denetimlere ilişkin veriler (TL)

Yıllar	Denetlenen İşyeri Sayısı	Tahakkuk Ettirilen Prim Matrahı	Önerilen İdari Para Cezası
2007	18.994	260.807.337,10	75.955.271,53
2008	18.120	142.326.694,97	79.053.495,31
2009	9.278	92.697.748,58	32.540.706,94
2010	8.150	111.763.931,00	58.014.252,00
2011	5.610	138.067.716,00	30.580.528,00
2012	12.984	123.063.174,00	27.499.015,00

Ancak, yapılan inceleme neticesinde, Kurumun 31.12.2014 tarihli mali tablolarında sözü edilen denetim bulgularına ilişkin rakamların yer almadığı görülmüştür. Bu nedenle denetim sonuçlarının kayıt, takip ve tahsilatı Kurum muhasebe sisteminde izlenememektedir.

Sözü edilen eksikliğin giderilmesi için, öncelikli olarak cari dönem ile geçmiş dönem denetim bulgularının güncellenerek tam ve doğru şekilde elektronik ortamda kayıt ve takibini sağlayacak bir sistemin kurulmasının ve akabinde bu sistemin MOSİP ile entegrasyonunun sağlanmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Bulguda belirtilen öneri doğrultusunda, mali sonuç doğuran denetim bulgularının, tam ve doğru şekilde elektronik ortamda kayıt ve takibini sağlayacak bir sistemin kurulmasının, yazılım çalışmaları kapsamında gündeme alınacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: İdare, bulguda belirtilen hususlara iştirak etmekte ve gereğinin yapılacağını belirtmektedir. Cari dönem ile geçmiş dönem denetim bulgularının güncellenerek elektronik ortamda kayıt ve takibini sağlayacak bir sistem kurulmalı ve akabinde bu sistemin, Kurumun mali sistemi ile entegrasyonu sağlanmalıdır.

BULGU 5: 5510 Sayılı Kanun'un 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (B) Bendi Kapsamındaki Sigortalıların Kuruma Olan Prim Borçları Hakkında Yasal İşlem Başlatılmaması

Kurum kayıtlarının incelenmesi neticesinde; 4/(b) kapsamındaki sigortalıların, 31.12.2014 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna 34.914.375.942,14 TL tutarında prim borçlarının olduğu ve alacakların tahsili konusunda yasal sürecin işletilmediği görülmüştür.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37'nci maddesinde "*Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, İdarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci 102'inci ve 106'ı nci maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır.*" hükmü ile, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88'inci maddesinde "*Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanununun 51'inci, 102'inci ve 106'inci maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.*" hükmü yer almaktadır.

5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılıklardan kaynaklanan Kurum alacaklarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

4/b Kapsamındaki Sigortalıların 31/12/2014 Tarihi İtibariyle Prim Borçları (TL)

Sigortalı	Borçlu Sigortalı Sayıları	Prim Asli Toplamı	Gecikme Cezası Toplamı	Toplam
1479	2.758.206	18.302.419.106,42	10.335.463.111,06	28.637.882.217,48

2926	1.028.133	4.444.772.242,67	1.831.721.481,99	6.276.493.724,66
TOPLAM	3.786.339	22.747.191.349,09	12.167.184.593,05	34.914.375.942,14

Buna göre, ödenmemiş prim borcu bulunan 4/1-b kapsamındaki sigortalılar hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Değişik tarihlerde uygulanan yapılandırmaların tamamlanması ve 12 aydan fazla prim borcu bulunanların sigortalılıklarının durdurulmasından sonra, 4/1-b kapsamındaki sigortalıların güncel prim borcunun tespit edileceği, bu tespitlerden sonra ödenmemiş prim borcu bulunan 4/1-b kapsamındaki sigortalılar hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasının daha uygun olacağını düşünüldüğü ve bu kapsamda gerekli program çalışmalarına başlandığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: İdare, bulgumuzda belirtilen hususlara iştirak etmekte ve gereğinin yapılacağını belirtmektedir. Ödenmemiş prim borcu bulunan 4/1-b kapsamındaki sigortalılar hakkında, prim borcu güncelleme çalışmalarının tamamlanmasından sonra, 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerekir.

BULGU 6: Sağlık Hizmet Sunucularına Verilen Avansların Zamanında Kapatılmaması

5510 sayılı Kanun'un 97'nci maddesi gereğince Sosyal Güvenlik Kurumu, sağlık hizmet sunucularının Kuruma sunmuş oldukları fatura ve eki belgelerin toplam tutarını, fatura teslim tarihinden itibaren 60 gün içerisinde sağlık hizmet sunucularına avans olarak ödemektedir. Fatura ve eki belgelerin teslim tarihinden itibaren üç ay içinde incelenerek avans hesabının kapatılması gerekmektedir.

SGK tarafından sağlık hizmet sunucularına verilen avanslar incelendiğinde eczanelere verilen avanslardan 469.472.449,97 TL, hastanelere verilen avanslardan ise 6.297.987.192,29 TL tutarında olmak üzere toplamda 6.767.459.642,26 TL tutarında avansın mezkur kanunda belirtilen süreyi aştığı halde kapatılmadığı görülmektedir. Uygulamada süresi içinde kapatılmayan avanslar 140 Kişilerden Alacaklar hesabına alınmakta avans kapatılana kadar bu hesapta izlenmektedir. Bununla birlikte, fatura ve eki belgelerin Kurum tarafından incelenmesinden sonra verilen avansın ödenmesi gereken tutardan daha yüksek olduğu durumlarda, ödenmesi gereken tutar 140 Kişilerden Alacaklar hesabından çıkarılmakta, geriye kalan fazla ödenen miktar için sağlık hizmet sunucularından kanuni faiz talep edilmektedir.

Konuyu idare mahkemelere taşıyan sağlık hizmet sunucuları gecikmenin SGK kusuru olduğundan cihetle davaları kazanmak suretiyle fazla ödenen miktarı faizsiz iade etmekte, bu durum da hem kurum zararına sebebiyet vermekte hem de, 140 Kişilerden Alacaklar hesabının olduğundan fazla raporlanmasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında: Bulguda yer alan sorunun ilgili birimler tarafından tespitini sağlamak üzere, MOSİP’te takip ekranı yapıldığı, sağlık birimlerindeki harcama yetkililerinin avans ödemelerini buradan takip etmelerinin ve kapanmayan avansları kapatmak için gerekli tedbirleri almalarının yazılımsal olarak sağlandığı, sağlık avanslarının zamanında kapatılamamasına neden olan personel yetersizliği probleminin çözümüne yönelik olarak da, Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığı ile sağlık personeli temini konusundaki yazışmaların devam ettiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: SGK’nın, 5510 sayılı Kanununun 97’nci maddesi gereğince sağlık hizmet sunucularının Kuruma sunduğu fatura ve belgeleri yasal süresi içinde inceleyebilecek yapıyı ivedilikle kurması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Genel Temizlik Hizmeti Alım İşlerinde KDV Tevkifatının Eksik Uygulanması

2013 - 2014 yıllarını kapsayan “belli sayıda kişi ile genel temizlik hizmet alımı” adı altında yapılan bazı işlerde KDV tevkifatının %90 yerine %70 oranında uygulandığı görülmüştür.

Hangi işte ne kadar KDV tevkifatı uygulanacağı 117 seri no.lu KDV Genel Tebliği’nde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre işgücü temini ile ilgili alımlarda KDV tevkifat oranı %90, temizlik, çevre ve bahçe bakım hizmetlerinde ise %70 olarak belirlenmiştir. Bu noktada önemli olan yapılan hizmet alımının işgücü temini mi yoksa temizlik, çevre ve bahçe bakım işi mi olduğudur.

Maliye Bakanlığı bu konudaki tereddütleri gidermek adına 59 no.lu KDV Sirkülerini (İşgücü temin hizmetlerin katma değer vergisi tevkifat uygulaması hk.) yayınlamıştır. Burada işgücü temin hizmetlerinin kapsamı, mal veya hizmet üretimine ilişkin olarak ihtiyaç duyulan işgücünün, hizmet akdi ile işletmeye bağlı hizmet erbabı çalıştırılmak yerine, alt işverenlerden

satın alınması; alt işverenlerden temin edilen elemanların, hizmeti alan işletmenin bilfiil sevk, idare ve kontrolü altında çalıştırılabilmesinin mümkün olması şeklinde tanımlanmıştır. Bu açıklamalar çerçevesinde; işgücü temin hizmetinden bahsedilebilmesi için temin edilen elemanların, hizmeti alan işletmeye ücretli statüsünde hizmet akdiyle bağlı olmaması ve hizmeti alanın sevk ve idaresi altında çalıştırılabilmesi yeterlidir.

Ancak bazı il müdürlüklerinde yapılan incelemelerde hizmet alımına ilişkin idari ve teknik şartnamelerde;

“-Yüklenici gerekçe göstermeksizin ve idarenin haberi olmaksızın işçi çıkartamayacaktır.

-Çalışanların göreve geliş ve gidişleri idare tarafından kontrol edilecektir.

-Yüklenici tarafından çalışanlara resmi kimlik belgeleri verilecek ve bu kimlik belgeleri idarece onaylanacaktır.

-Temizlik malzemeleri idare tarafından temin edilecektir. Destek hizmetleri şefliği her zaman temizlik elemanlarını denetleme yetkisine sahiptir.” gibi hükümlerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu ve benzeri hükümler, KDV tevkifatı bakımından söz konusu hizmet alımlarının temizlik hizmet alımı kapsamında değil, işgücü temini kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu nedenle bu tür işlerde %90 oranında KDV tevkifatı yapılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında: Bulguda ifade edilen öneri doğrultusunda işgücü temini ile temizlik, çevre ve bahçe bakım hizmet alımlarında uygulanan tevkifat işlemlerinin “Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği” hükümleri doğrultusunda yapılmasını ve Kurum merkez ve taşra teşkilatında, KDV tevkifat uygulama sürecine ilişkin olarak bir uygulama birliğinin sağlanmasını teminen Kurum merkez ve taşra teşkilatının 16/04/2015 tarihli genel bir yazı ile bilgilendirildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi bulguda belirtilen hususu kabul etmektedir. Bu itibarla, “belli sayıda kişi ile genel temizlik hizmet alımı” adı altında ihalesi yapılan işlerin işgücü temini kapsamında değerlendirilerek hakediş ödemelerinden %90 oranında KDV tevkifatı yapılmalıdır.

BULGU 8: Kısmi Tahsilatlarda İŞKUR ile Yapılan Protokol Hükümlerine Aykırı Davranılması

4447 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi gereği; işsizlik sigortası primlerinin toplanmasından, sigortalı ve işyeri bazında kayıtların tutulmasından, toplanan primler ile uygulanacak gecikme cezası ile gecikme zammının İşsizlik Sigortası Fonu'na aktarılmasından, teminat ve hak edişlerin prim borcuna karşılık tutulmasından, yersiz olarak alınan primlerin iadesinden Sosyal Güvenlik Kurumu görevli, yetkili ve sorumludur. Uygulamaya ilişkin hususlar ise aynı madde hükmünde belirtildiği üzere Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türkiye İş Kurumu arasında düzenlenen protokol ile belirlenmektedir.

SGK ile Türkiye İş Kurumu arasında 06.02.2009 tarihinde imzalanan protokolün "İşsizlik Sigortası Primlerinin Fon'a Aktarımı" başlıklı 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının c bendine göre; SGK tarafından tam tahsilat yapılamaması halinde, tahsil edilen toplam prim miktarının toplam tahakkuka oranı kadar işsizlik priminin Fon hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; SGK tarafından kullanılan programın yapılan kısmi tahsilatlarda, SGK alacaklarını önceliklendirdiği görülmüştür. Başka bir ifade ile; yatırılan kısmi tutar önce sosyal güvenlik prim borcundan düşülmekte, ardından kalmışsa kalan tutar işsizlik sigortası primi borcundan düşülmektedir. Ancak, anılan protokol hükmüne göre, kısmi tahsilat yapılması halinde SGK ile İŞKUR payları oransal olarak hesaplanmak suretiyle kayıtlara alınmalıdır.

Kamu idaresi cevabında: Kurumun finansman yapısı dikkate alınarak kısmi tahsilatlarda Kurum alacaklarının önceliklendirildiği, bununla birlikte, bulgu konusu hususun ilgili yazılımsal ve yasal çalışmalar sürecinde dikkate alınacağı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: SGK tarafından yapılan kısmi tahsilatlarda, tahsil edilen toplam prim miktarının toplam tahakkuka oranı kadar işsizlik priminin Fon Hesabına aktarılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 9: Kapatılan Mahalli İdarelerden Bazılarının Borçlarına İlişkin İşlem Başlatılmamış Olması

6552 sayılı Kanun'un geçici 2'nci maddesine göre; 6360 sayılı Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan mahalli idareler ile mahalli idare birliklerinin borçları yeniden yapılandırılarak 5779 sayılı Kanununun 7'nci maddesinde belirtilen esaslar dahilinde tahsil edilmelidir.

6552 sayılı Kanununun geçici 2'nci maddesinde, tüzel kişiliği kaldırılan mahalli idareler ile mahalli idare birliklerinin Kuruma olan borç asıllarının maddenin yürürlük tarihi olan 11.09.2014 tarihi itibarıyla yurtiçi üretici fiyat endekslerine göre güncellenerek 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 7'nci maddesindeki esaslar dahilinde tahsil edileceği, 11.09.2014 tarihine kadar hesaplanmış olan ferî alacaklardan ise vazgeçileceği düzenlenmiştir. Söz konusu madde hükmünde borçları devralan Kurumların başvuru yapması koşulu öngörülmediğinden, Kurumun doğrudan belirlenen alacak miktarlarının tahsili için ilgisine göre Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'ne veya İller Bankası Anonim Şirketi'ne mahalli idarelerin borç miktarlarını bildirmesi gerekmektedir.

6360 sayılı Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan mahalli idarelerin Kuruma olan borçlarına ve bunlara yönelik yapılan işlemlere ilişkin SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre, 2014 yılı Aralık ayı itibarıyla, bazı mahalli idarelerin borçlarına ilişkin herhangi bir işlem başlatılmadığı tespit edilmiştir. Söz konusu mahalli idarelerin 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında 76.509.096,87 TL borcu bulunmaktadır.

Bu itibarla, kapatılan mahalli idarelerin borçlarına ilişkin 6552 sayılı Kanun uyarınca işlem başlatılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Kapanan bazı belediyelerin geçici 2'nci madde kapsamındaki borçlarının ilgisine göre iller Bankasına/Muhasebat Genel Müdürlüğüne 2014 Aralık ayı itibarıyla bildirilemediği, 6552 sayılı Kanununun geçici 2'nci maddesine göre yapılacak işlemlerin 10/02/2015 tarihli 2015/8 sayılı Genelge ile açıklandığı, söz konusu Genelgede kapanan mahalli idarelerin borçlarının borcu devir alan mahalli idarenin genel bütçe paylarından kesilmesi için Kurum alacak miktarının ilgisine göre İller Bankası veya

Muhasebat Genel Müdürlüğüne 30/03/2015 tarihine kadar bildirilmesinin talimatlandırıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kapatılan mahalli idarelerin borçları 11.09.2014 tarihi itibarıyla yurtiçi üretici fiyat endekslerine göre güncellenerek tahsil edileceğinden, Kurum tarafından tahsilata yönelik gecikmesi tahsil edilecek tutarın her geçen gün değer kaybetmesine yol açmaktadır. Bu nedenle, söz konusu Kurum alacağına yönelik olarak 6552 sayılı Kanun uyarınca gecikmeksizin tahsilat işlemlerin başlatılması sağlanmalıdır.

BULGU 10: Kamu Kurumlarında Çalışanların Emekli Aylıklarının Kesilmemesi

5335 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesine göre, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar bu aylıkları kesilmeksizin kamu kurumlarında herhangi bir kadro, pozisyon veya görevde çalıştırılmaz ve görev yapamazlar. Bu hükmün istisnaları da aynı maddede belirtilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda, Kanun'da belirtilen istisnalar kapsamında olmayan bazı kişilere emekli aylığı ödendiği düşünülmektedir. Bu konuda gerekli araştırmaların yapılarak varsa hatalı uygulamaların düzeltilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Kamu kurumlarında çalışıp 5335 Sayılı Kanun'un istisnaları kapsamında olmayan kişilerden bazılarının emekli aylığı ödemelerinin Sayıştay raporundan önce tespit edilerek, bir kısmının ise rapordan sonra durdurulduğu, kamu kurumları tarafından sehven emekli keseneği gönderilmiş kişiler bulunduğu, diğerlerinin 5335 sayılı Kanun'un istisnaları kapsamında bulunup bulunmadığının belirlenmesi için sistemsel bir çözüm olmaması nedeniyle durumlarının tespit edilebilmesi amacıyla kurumlarla yazışma yapılmak üzere SGK il/merkez müdürlüklerine talimat verildiği, bu inceleme/araştırma sonucuna göre karar verileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: 5335 sayılı Kanun'a aykırı olarak emekli aylığı ödendiği tespit edilen kişilerle ilgili gerekli işlemlerin başlatılması gerekir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2012 - 2014 YILLARI ARASI KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOSU (TL)										
AKTİF (VARLIKLAR)		2012	2013	2014		PASİF (KAYNAKLAR)		2012	2013	2014
1	DÖNEN VARLIKLAR	78.286,758,219.86	70,103,182,838.63	61,429,413,791.55	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		31,911,231,609.65	13,159,818,194.77	15,084,800,922.53
10	HAZİR DEĞERLER	5,791,383,550.85	5,124,498,458.08	6,666,929,913.08	30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		1,162,430,177.25	78,816,154.26	209,643,257.28
102	BANKALAR HESABI	6,551,861,857.19	8,300,704,672.92	9,212,527,442.36	300	BANKA KREDİLERİ HESABI		7,024.22	0.00	0.00
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-2,027,312,366.25	-3,199,781,927.43	-3,409,029,898.46	303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI		1,162,423,033.55	78,816,154.26	209,643,257.28
105	DÖVİZ HESABI	27,037,873.34	9,396,164.59	8,964,668.18	309	KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI		119.48	0.00	0.00
108	DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI	1,239,796,186.37	14,179,548.00	854,467,701.00	32	FAALİYET BORÇLARI		2,671,435,445.09	4,116,569,095.58	5,243,812,487.82
11	MENKUL KIYMET VE VAHLIKLAR	1,294,538.68	1,294,538.68	1,294,538.68	320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		905,170,308.66	3,910,188.53	3,810,631.43
110	HİSSE SENETLERİ HESABI	1,294,538.68	1,294,538.68	1,294,538.68	325	NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI		1,766,265,136.43	4,112,658,907.05	5,240,001,856.39
12	FAALİYET ALACAKLARI	53,894,131,852.41	43,993,901,225.62	25,362,128,534.41	33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR		26,395,794,009.34	8,428,038,974.34	8,948,024,968.44
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	37,083,462,208.28	24,151,061,695.34	22,711,871,378.22	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		52,096,490.33	71,450,970.93	117,537,450.63
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHLİRLİ ALACAKLAR HESABI	234,201,568.03	510,792,218.03	1,360,584,105.57	333	EMANETLER HESABI		26,343,697,519.01	8,356,588,003.41	8,830,487,517.81
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1,501,796.48	1,880,528.95	2,741,548.07	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		1,653,898,646.83	535,800,434.49	683,166,710.89
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0.00	5,250,000.00	51,279,900.12	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		8,797,505.63	34,852,992.05	61,486,557.22
128	ŞÜPHELİ ALACAKLAR HESABI	16,574,966,279.62	19,324,916,783.30	1,235,651,602.43	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		69,665,798.10	273,019.91	122,536.72
13	KURUM ALACAKLARI	7,207,795,038.33	7,803,300,507.56	9,425,763,129.59	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI		1,575,435,343.10	500,674,422.53	621,557,616.95
139	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	7,207,795,038.33	7,803,300,507.56	9,425,763,129.59	37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		30,836.40	0.00	0.00
14	DİĞER ALACAKLAR	3,122,994,963.86	1,644,422,628.14	3,783,298,351.99	372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIGI HESABI		30,836.40	0.00	0.00
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	3,122,994,963.86	1,644,422,628.14	3,783,298,351.99	38	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI		1,299,940.35	0.00	0.00
15	STOKLAR	13,145,831.86	14,906,631.14	15,968,726.59	380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI		1,299,940.35	0.00	0.00
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	13,145,831.86	14,906,631.14	15,968,726.59	39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		26,342,554.39	593,536.10	153,498.10
16	ÖN ÖDEMELER	8,215,584,663.45	11,520,858,849.41	16,174,030,597.21	397	SAYIM FAZLALARI HESABI		26,342,554.39	593,536.10	153,498.10
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	5,404,152,985.55	8,473,351,758.26	12,756,009,103.15	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		9,598,886.01	8,652,503.92	7,638,748.04
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	2,791,015,223.12	3,045,006,580.16	3,396,903,497.31	40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		9,106,026.94	8,212,415.77	7,200,215.89
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	20,416,454.78	2,500,510.99	21,117,996.75	403	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI		9,106,026.94	8,212,415.77	7,200,215.89
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	40,427,780.62	0.00	0.00	43	DİĞER BORÇLAR		492,859.07	440,088.15	438,532.15

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2012 - 2014 YILLARI ARASI KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOSU (TL)									
AKTİF (VARLIKLAR)		2012	2013	2014	PASİF (KAYNAKLAR)		2012	2013	2014
197	SAYIM NOKSANLIKLARI HESABI	40,426,952.25	0.00	0.00	430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	492,859.07	440,088.15	438,532.15
198	DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HESABI	828.37	0.00	0.00	5	ÖZKAYNAKLAR	53,365,153,702.20	61,708,052,795.98	50,813,740,162.17
2	DURAN VARLIKLAR	4,200,928,937.91	4,773,340,358.59	4,476,766,041.19	50	NET DEĞER	32,657,384,989.38	61,431,796,325.84	61,383,015,301.99
24	MALİ DURAN VARLIKLAR	143,463,206.27	162,318,206.27	199,090,752.39	500	NET DEĞER HESABI	32,657,384,989.38	61,431,796,325.84	61,383,015,301.99
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	87,758,179.67	87,758,179.67	785,113.71	51	DEĞER HAREKETLERİ	5,168,084,132.92	-2,947,212,197.18	-3,286,887,541.32
241	MAL VE HİZMET ÜRETEK KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	55,586,653.60	74,560,026.60	198,305,638.68	511	MUHASEBE BİRİMLERİ ARASI İŞLEMLER HESABI	779,641,139.86	0.00	0.00
247	SEHMAVE FAHİHİ İLEHİ HESABI (-)	118,373.00	0.00	0.00	519	DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	4,388,442,993.06	-2,947,212,197.18	-3,286,887,541.32
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	4,031,123,731.98	4,574,229,541.12	4,230,216,520.35	52	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	257,561,764.49	0.00	0.00
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	875,431,074.15	1,113,038,228.42	1,091,163,853.12	522	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI HESABI	257,561,764.49	0.00	0.00
252	BİNALAR HESABI	2,969,393,373.21	2,835,603,720.18	2,262,497,086.87	54	YEDEKLER	11,323,132,254.15	0.00	0.00
253	TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR HESABI	137,605,943.73	190,072,310.58	246,053,745.84	540	YASAL YEDEKLER HESABI	11,191,319,172.27	0.00	0.00
254	TAŞITLAR HESABI	3,187,525.88	10,074,816.39	10,311,475.62	549	ÖZEL FONLAR HESABI	131,813,081.88	0.00	0.00
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	271,879,536.44	282,926,015.13	345,226,659.88	57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	302,909,947,841.15	0.00	3,223,468,667.32
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-344,990,541.45	-646,807,934.71	-760,686,939.60	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	302,909,947,841.15	0.00	3,223,468,667.32
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	118,610,388.38	240,190,060.94	355,010,394.96	58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-310,292,503,691.67	0.00	0.00
259	YATIRIM AVANSLARI HESABI	6,431.64	549,132,324.19	680,640,243.66	580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-310,292,503,691.67	0.00	0.00
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	26,341,999.66	36,366,890.90	46,922,213.22	59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	11,341,546,411.78	3,223,468,667.32	-10,505,856,265.82
260	HAKLAR HESABI	26,341,999.66	36,366,890.90	44,952,615.91	590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	252,708,243,733.17	3,223,468,667.32	0.00
264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	0.00	0.00	2,461,996.57	591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-241,366,697,321.39	0.00	-10,505,856,265.82
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0.00	0.00	-492,399.26					
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	0.00	425,720.30	536,555.23					
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR ve MADDİ DURAN VARL. HESABI	0.00	425,720.30	536,555.23					
	AKTİF TOPLAMI	82,487,687,157.77	74,876,523,197.22	65,906,179,832.74		PASİF TOPLAMI	85,285,984,197.86	74,876,523,494.67	65,906,179,832.74

MERKEZ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				Giderin Türü	N-1 Yılı		Cari Yıl(N)		Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				Gelirin Türü	N-1 Yılı		Cari Yıl(N)	
	Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4		TL	Kr	TL	Kr		Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4		TL	Kr	TL	Kr
GİDERİN TÜRÜ										GELİRİN TÜRÜ									
630	01	01	01	01	Temel Maaşlar	382,367,928	53	461,326,766	31	600	02	01	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Prim Gelirleri (İşçiler)	51,507,936,200	47	51,298,993,113	87
630	01	01	02	01	Zamlar ve Tazminatlar	497,850,688	68	505,136,146	92	600	02	01	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Prim Gelirleri	2,887,391,320	59	5,932,989,574	80
630	01	01	03	01	Ödenekler	2,922,665	73	2,949,490	29	600	02	01	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan Prim Gelirleri (Memurlar)	15,836,637,414	97	20,745,493,684	13
630	01	01	04	01	Sosyal Haklar	23,319,171	3	23,478,058	69	600	02	01	01	04	İsteğe Bağlı Sigorta Prim Gelirleri	117,041,669	26	99,467,995	46
630	01	01	05	01	Ek Çalışma Karşılıkları	1,610,982	17	11,252,854	82	600	02	01	01	05	Tarım Sigortası Prim Gelirleri	510,259,595	4	605,774,467	99
630	01	01	06	01	Ödül ve İkramiyeler	1,046,018	31	1,195,923	86	600	02	01	01	06	İsviçre Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	01	01	09	01	Diğer Personel Giderleri	0	0	0	0	600	02	01	01	07	Toptan Alınan Prim Gelirleri	6,235,001	11	40,187,562	28
630	01	02	01	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Ücretleri	10,416,927	87	16,537,004	49	600	02	01	01	08	Döviz Karşılığı Prim Gelirleri	1,653,706	89	1,379,286	25
630	01	02	02	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	1,583,703	8	2,979,262	28	600	02	01	01	09	Topluluk Sigortası Prim Gelirleri	10,929,655	36	8,582,083	2
630	01	02	04	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları	60,753	81	103,794	39	600	02	01	01	10	Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri	2,462,562,196	31	4,405,174,696	39
630	01	02	05	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personelin Ek Çalışma Karşılıkları	100	18	0	0	600	02	01	01	11	Fili Hizmet Zammı	6,250	0	102,187	42
630	01	02	09	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personelin Diğer Giderleri	1,935	0	4,320	0	600	02	01	01	12	Ek Karşılıklar	0	0	0	0
630	01	03	01	01	Sürekli İşçilerin Ücretleri	4,210,329	2	4,539,863	60	600	02	01	01	90	Diğer Prim Gelirleri	85,150,511	75	228,511,340	59
630	01	03	02	01	Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları	419,687	21	468,096	91	600	02	02	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan GSS Prim Gelirleri	29,681,586,028	62	30,402,505,301	65
630	01	03	03	01	Sürekli İşçilerin Sosyal Hakları	158,314	25	159,801	32	600	02	02	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan GSS Prim Gelirleri	1,760,245,321	56	3,181,423,246	94
630	01	03	05	01	Sürekli İşçilerin Ödül ve İkramiyeleri	1,176,704	32	1,549,473	23	600	02	02	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan GSS Prim Gelirleri	7,411,492,305	78	9,412,753,496	48
630	01	04	01	02	Aday Çıracak, Çıracak ve Stajyer Öğrencilerin Ücretleri	5,584,126	60	8,249,150	16	600	02	02	01	04	Primi Devletçe Karşılanan GSS Primi Gelirleri	6,247,128,087	99	7,816,104,856	63
630	01	05	01	05	Yurtdışı Öğrenimde Ödenen Aylıklar	207,914	38	204,276	76	600	02	02	01	05	Primini Kendisi Ödeyenler (60 inci madde kapsamında)	6,489,866,305	64	7,126,376,488	97
630	02	01	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	90,565,422	14	104,363,550	24	600	02	02	01	99	Diğer Prim Gelirleri	35,779,769	27	22,287,121	74
630	02	01	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	55,528,930	67	64,221,743	63	600	02	03	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	4,253,015,384	87	4,734,746,058	0
630	02	02	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	1,284,695	61	2,154,104	91	600	02	03	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	318,032,003	58	170,786,988	47
630	02	02	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	780,393	55	1,242,708	10	600	02	03	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	899	60	1,796	19
630	02	03	04	01	İşsizlik Sigortası Fonuna	103,882	77	105,875	88	600	02	03	01	04	Ek Karşılıklar	2,336,845,015	10	2,171,005,017	31
630	02	03	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	639,967	2	688,049	28	600	02	03	01	99	Diğer Prim Gelirleri	574,097,091	91	600,244,881	66
630	02	03	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	388,861	54	396,955	34	600	02	04	01	01	Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Geliri	4,039,742,825	93	4,650,915,016	97
630	03	02	01	03	Periyodik Yayın Alımları	24,064	39	29,429	31	600	02	04	01	02	Avukat Noter Kesintisi	0	0	56	47
630	03	02	01	04	Diğer Yayın Alımları	22,494	89	14,316	93	600	02	05	01	01	Sosyal Güvenlik Primi Devlet Katkısı	17,370,719,096	62	19,678,180,885	2
630	03	02	01	05	Baskı ve Cilt Giderleri	2,212,817	85	1,550,313	36	600	02	05	01	02	Sağlık Primi Devlet Katkısı	11,431,397,461	25	12,037,429,970	64
GİDERLER TOPLAMI (A)						1,084,489,480	60	1,214,901,331	1	GELİRLER TOPLAMI (B)						165,375,751,119	47	185,371,417,165	34

GİDERİN TÜRÜ					GELİRİN TÜRÜ														
630	03	02	01	90	Diğer Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	642,438	63	472,382	59	600	02	05	02	01	Sağlık Primi Devlet Katkısı	0	0	0	0
630	03	02	02	01	Su Alımları	4,216,596	77	4,660,729	96	600	02	06	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	02	02	Temizlik Malzemesi Alımları	386,922	47	396,539	44	600	02	06	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	03	01	Yakacak Alımları	8,572,068	7	7,462,959	51	600	02	06	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	03	02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	2,993,926	23	3,330,543	81	600	02	06	01	04	İsteğe Bağlı Sigorta Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	03	03	Elektrik Alımları	17,060,796	61	18,686,503	41	600	02	06	01	05	Tarım Sigortası Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	03	90	Diğer Enerji Alımları	0	0	13,056	14	600	02	06	01	07	Toptan Alınan Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	04	02	İçecek Alımları	307,135	90	295,101	63	600	02	06	01	08	Döviz Karşılığı Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	06	01	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temrinlik Malzeme Alımları	27,541	76	34,522	37	600	02	06	01	09	Topluluk Sigortası Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	09	01	Bahçe Malzemesi Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri	95,632	66	125,525	57	600	02	06	01	10	Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	02	09	90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	2,696,942	0	2,204,247	62	600	02	06	01	99	Diğer Prim Gelirleri	0	0	0	0
630	03	03	01	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	19,533,684	5	18,514,282	90	600	03	01	01	01	Şartname,Basılı Evrak,Form Satış Gelirleri	582,479	58	1,028,657	1
630	03	03	02	01	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları	2,468,183	14	3,187,294	80	600	03	01	01	06	Sağlık Karnesi Satışı	40	0	0	0
630	03	03	03	01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	455,868	92	628,657	48	600	03	01	01	99	Diğer Mal Satış Gelirleri	28,372	95	22,139	35
630	03	04	01	90	Diğer Tahliye Giderleri	12,567	0	0	0	600	03	01	02	11	İlan ve Reklam Gelirleri	0	0	0	0
630	03	04	02	03	Kusursuz Tazminatlar	91,874	95	15,935	94	600	03	01	02	36	Sosyal Tesis İşletme Gelirleri	7,551	32	12,475	73
630	03	04	02	04	Mahkeme Harç ve Giderleri	61,323,017	37	83,466,661	2	600	03	01	02	56	Sağlık Hizmetlerine İlişkin Gelirler	37,616	54	612	29
630	03	04	02	05	Ödül,İkramiye ve Benzeri Ödemeler	0	0	1,250	0	600	03	01	02	99	Diğer Hizmet Gelirleri	530,376	2	426,579	20
630	03	04	02	90	Diğer Yasal Giderler	7,624,225	6	9,798,905	13	600	03	03	01	02	İştirak Gelirleri	593,006	40	72,875,970	26
630	03	04	03	01	Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler	9,565	20	1,021	20	600	03	06	01	01	Lojman Kira Gelirleri	2,593,191	53	2,050,456	56
630	03	04	03	02	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler	15,775	17	10,729	62	600	03	06	01	03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri	5,129	8	3,393	50
630	03	04	03	90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	28,788	41	401,345	4	600	03	06	01	04	Spor Tesisi Kira Gelirleri	0	0	305	0
630	03	04	09	90	Diğer Görev Giderleri	838,879	26	1,018,406	43	600	03	06	01	09	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	30,806,311	61	27,334,044	97
630	03	05	01	01	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	1,598,437	89	1,672,861	66	600	03	06	02	01	Taşınır Kira Gelirleri	140	22	0	0
630	03	05	01	02	Araştırma ve Geliştirme Giderleri	3,951,163	72	53,336	0	600	03	06	03	04	Hasılat Kira Gelirleri	9,676,960	27	11,291,709	65
630	03	05	01	03	Bilgisayar Hizmeti Alımları	3,295,030	44	5,323,175	87	600	03	09	09	99	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0	0	0	0
630	03	05	01	04	Müteahhlik Hizmetleri	8,967,516	20	5,517,115	17	600	04	02	01	01	Hazine Yardımı	20,336,672,520	54	21,268,813,472	0
630	03	05	01	06	Enformasyon ve Raporlama Giderleri	42,244	0	191,927	0	600	04	02	01	99	Cari Nitelikli Diğer İşler İçin Genel Bütçeden Alınan	0	0	0	0
630	03	05	01	08	Temizlik Hizmeti Alım Giderleri	73,902,335	27	86,920,321	68	600	04	03	01	03	Diğerlerinden Alınan Bağış ve Yardımlar	631,628	79	2,104,683	43
630	03	05	01	09	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri	49,260,417	26	61,009,250	60	600	04	04	01	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	142,831	58	544,913	77
630	03	05	01	90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	26,503,528	59	36,562,695	96	600	04	04	01	02	Kişilerden Alınan Bağış Ve Yardımlar	101,561	97	36,427	15
630	03	05	02	01	Posta ve Telgraf Giderleri	47,271,605	57	36,504,656	81	600	04	04	02	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	23,319	13	307,175	0
GİDERLER TOPLAMI (A)					1,428,684,189	16	1,603,383,272	54	GELİRLER TOPLAMI (B)					185,758,184,157	0	206,758,270,180	21		

GİDERİN TÜRÜ					GELİRİN TÜRÜ														
630	03	05	02	02	Telefon Abonelik ve Kullanım Giderleri	7,990,675	86	6,328,448	21	600	04	04	02	02	Kişilerden Alınan Bağış Ve Yardımlar	0	0	10	0
630	03	05	02	03	Bilgiye Abonelik Giderleri	383,888	41	343,369	85	600	05	01	04	01	Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	706,419,778	30	200,704,060	54
630	03	05	02	06	Hat Kira Giderleri	9,569,711	40	11,410,955	9	600	05	01	09	01	Kişilerden Alacaklar Faizi	1,008,489,168	69	310,206,479	36
630	03	05	02	90	Diğer Haberleşme Giderleri	5,665	70	3,379	40	600	05	01	09	03	Mevduat Faizleri	71,699,455	12	132,347,970	78
630	03	05	03	02	Yolcu Taşıma Giderleri	279,567	35	2,312,547	54	600	05	01	09	99	Diğer Faizler	21,471,967	1	225,855,088	39
630	03	05	03	03	Yük Taşıma Giderleri	572,973	32	2,676,086	6	600	05	02	09	01	Katılım Payları	10,959	9	0	0
630	03	05	03	04	Geçiş Ücreti Giderleri	28,061	11	27,985	0	600	05	02	09	01	Muayene Katılım Payları	2,338,081,549	73	2,457,645,714	98
630	03	05	04	01	İlan Giderleri	2,760,478	3	3,098,460	7	600	05	02	09	01	Tıbbi Malzeme Katılım Payı	6,645,680	85	6,314,675	61
630	03	05	04	02	Sigorta Giderleri	117,722	57	132,484	35	600	05	02	09	01	Tüp Bebek Katım Payı	2,706,692	47	3,010,419	4
630	03	05	04	03	Komisyon Giderleri	39,461,322	55	33,280,514	18	600	05	02	09	01	Recete Katılım Payları	416,478,980	12	445,540,857	21
630	03	05	04	90	Diğer Tarifeye Bağlı Ödemeler	523,003	72	664,309	51	600	05	03	02	99	Diğer İdari Para Cezaları	455,896,534	48	183,942,159	93
630	03	05	05	02	Taahhüt Kiralaması Giderleri	7,253,499	48	8,140,363	30	600	05	03	09	99	Yükarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	1,263,840	82	2,814,902	19
630	03	05	05	05	Hizmet Binası Kiralama Giderleri	11,260,211	81	11,176,439	51	600	05	04	01	01	Primler	257,165,091	55	482,569,214	27
630	03	05	05	10	Bilgisayar ve Bilgisayar Sistemleri ve Yazılımları Kiralaması Giderleri	18,013,933	80	17,726,092	50	600	05	04	01	02	Ek Karşılıklar	0	0	0	0
630	03	05	05	12	Personel Servisi Kiralama Giderleri	23,509,605	33	25,519,292	23	600	05	09	01	01	İrat Kaydedilecek Nakdi Teminatlar	109,988	53	223,597	61
630	03	05	05	90	Diğer Kiralama Giderleri	1,739,727	4	0	0	600	05	09	01	02	İrat Kaydedilecek Hisse Senedi ve Tahviller	21	60	0	0
630	03	05	09	01	Yurtiçi Staj ve Öğrenim Giderleri	51,394	37	32,884	93	600	05	09	01	03	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları	8,100	0	277,975	0
630	03	05	09	02	Yurtdışı Staj ve Öğrenim Giderleri	402,090	45	662,015	94	600	05	09	01	05	Para Farkları	5	2	0	35
630	03	05	09	03	Kurulara Katılma ve Eğitim Giderleri	929,239	91	559,889	50	600	05	09	01	06	Kişilerden Alacaklar	1,674,781,379	48	3,169,130,594	40
630	03	05	09	10	Lojman İşletme Giderlerine Katılım Giderleri	25,067	42	37,688	39	600	05	09	01	99	Yükarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	1,818,965,455	24	491,981,285	65
630	03	05	09	11	Diğer Binaların İşletme Giderlerine Katılım Giderleri	222,166	84	149,815	20	600	06	01	03	01	Diğer Bina Satış Gelirleri	32,463,355	95	225,501,409	43
630	03	05	09	90	Diğer Hizmet Alımları	89,283,675	93	172,445,723	70	600	06	01	05	01	Arsa Satışı	1,702,869	0	31,920,032	55
630	03	06	01	01	Temail, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	2,370,715	50	1,576,467	43	600	06	01	09	99	Diğer Çeşitli Taşınmaz Satış Gelirleri	0	0	38,283,325	56
630	03	06	02	01	Tanıtma, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	1,131,653	72	327,694	34	600	11	01			Döviz Mevcudununun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	402,945	54	4,332,747	87
630	03	07	02	01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	148,563	62	84,745	0	600	11	04			Maddi Duran Varlıkların Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Farklar	962,428	77	429,113	19
630	03	07	02	02	Fikri Hak Alımları	53,236	53	41,847	61	600	11	08			Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Gelirler	2	9	43,475	96
630	03	07	02	90	Diğer Gayrimaddi Hak Alımları	0	0	234,926	55	600	11	09			yurtdışı döviz borçlanma kur farkı	0	0	95,116	80
630	03	07	03	01	Tefrisat Bakım Onarım Giderleri	250,146	51	234,453	89	600	11	99			Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	147,561	31	48,611	98
630	03	07	03	02	Makine Teçhizat Bakım Onarım Giderleri (Demirbaş)	7,381,467	29	8,475,868	37	GELİRLER TOPLAMI (B)					194,574,057,967	76	215,171,489,018	86	
630	03	07	03	03	Taahhüt Bakım ve Onarım Giderleri	298,854	47	264,020	0	İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
630	03	08	01	01	Büro Bakım ve Onarım Giderleri	3,394,875	56	3,834,910	5	630	12	01	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Prim Gelirleri (İşçiler)	9,908,207,433	34	18,528,113,259.64	64
630	03	08	01	90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	3,986,100	9	2,860,208	45	630	12	01	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Prim Gelirleri	84,276,379	17	132,439,102.81	45
GİDERLER TOPLAMI (A)					1,662,092,484	85	1,918,047,158	69	İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)					9,992,483,812	51	18,660,552,362.45	81		

GİDERİN TÜRÜ									
630	03	08	02	01	Lojman Bakım ve Onarım Giderleri	910,452	29	400,666	5
630	03	08	03	01	Sosyal Tesis Bakım ve Onarım Giderleri	76,029	0	15,670	40
630	03	08	09	01	Diğer Taşınmaz Yapım, Bakım ve Onarım Giderleri	636,960	90	741,524	61
630	05	01	02	05	Sosyal Güvenlik Kurumuna	0	0	0	0
630	05	03	01	01	Dernek, Birlik, Oda ve Mesleki Kuruluş Giderleri	1,875	0	1,250	0
630	05	03	01	03	Kamu İşveren Sendikalarına	2,900	0	2,100	0
630	05	03	01	05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	6,936,581	11	8,212,819	75
630	05	03	01	90	Diğerlerine	0	0	1,446,169	10
630	05	05	06	01	Malülük, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı	391,885	62	1,014,196	74
630	05	05	06	01	Malulük Aylığı	1,305,811,690	70	1,464,369,339	1
630	05	05	06	01	Yaşlılık Aylığı	93,630,996,775	59	105,357,969,133	21
630	05	05	06	01	Ölüm Aylığı	18,785,762,309	69	21,118,745,432	92
630	05	05	06	01	Sürekli İşgöremezlik	11,721	36	4,395	59
630	05	05	06	01	Vazife Malulü Aylığı Ödemeleri	165,987,291	65	200,392,848	82
630	05	05	06	01	Emekli Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	3,861,232,295	33	4,537,992,776	66
630	05	05	06	01	Adi Malül Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	183,487,792	49	214,286,293	80
630	05	05	06	01	Vazife Malül Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	383,041,281	63	472,029,049	10
630	05	05	06	03	Geçici İşgöremezlik Yardımı	864,900,501	67	1,045,098,383	72
630	05	05	06	04	Emzirme Yardımı	481,626,403	27	612,002,205	5
630	05	05	06	05	Evlenme Yardımı	138,526,248	23	143,547,603	61
630	05	05	06	05	İştirakçi Dul ve Yetim Evlenme İkramiyeleri	27,392,147	53	31,548,063	74
630	05	05	06	06	Emekli Cenaze Yardımı	41,743,112	16	47,341,138	27
630	05	05	06	07	Emeklilere Yapılan Diğer Öd. (Toptan Ödeme vb.)	13,553,225	61	8,898,295	23
630	05	05	06	07	Toptan Ödeme	0	0	0	0
630	05	05	06	11	Sosyal Yardım Zammı	0	0	0	0
630	05	05	06	20	Emeklilere ve Diğer Hak Sahiplerinin Tedavi ve Sağlık Matz. Gid.	31,021,288,755	55	33,457,344,507	3
630	05	05	06	21	Emekliler ve Diğer Hak Sahiplerinin İlaç Giderleri	926,198,444	2	1,330,382,423	48
630	05	05	06	22	Sosyal Güvenliği Olanların Tedavi ve Sağlık Matz. Gid.	6,433,868	65	9,732,257	64
630	05	05	06	23	Sosyal Güvenliği Olanların İlaç Giderleri	15,093,781,147	84	15,995,574,462	34
630	05	05	06	29	6331 S.K. Gereği Yapılan Ödemeler	0	0	72,206	30
630	05	05	06	90	Diğer Giderler	0	0	267	74
630	05	06	02	01	Uluslararası Kuruluşlara Üyelik Aidatı Ödemeleri	85,412	79	166,312	13
GİDERLER TOPLAMI (A)						168,602,909,594	53	187,977,378,950	73

İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
630	12	01	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan Prim Gelirleri (Memurlar)	323,963,771	52	116,173,026.87	32
630	12	01	01	04	İsteğe Bağlı Sigorta Prim Gelirleri	18,216,382	52	15,286,335.74	6
630	12	01	01	05	Tarım Sigortası Prim Gelirleri	22,675,327	71	47,955,552.39	45
630	12	01	01	06	İsviçre Prim Gelirleri	78,876	6	28.70	15
630	12	01	01	07	Toptan Alınan Prim Gelirleri	3,726,389	95	37,261,901.83	98
630	12	01	01	08	Döviz Karşılığı Prim Gelirleri	7,730,620	79	2,920,360.11	9
630	12	01	01	09	Topluluk Sigortası Prim Gelirleri	2,570,958	62	12,332,332.04	13
630	12	01	01	10	Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri	118,910,533	14	745,475,869.53	66
630	12	01	01	11	Filili Hizmet Zammı	439,687	20	149,778.44	10
630	12	01	01	12	Ek Karşılıklar	5,010,964	58	142,177,140.36	46
630	12	01	01	99	Diğer Prim Gelirleri	6,255,081	1	7,350,027.72	18
630	12	02	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan GSS Prim Gelirleri	5,623,862,886	74	9,221,519,040.65	83
630	12	02	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan GSS Prim Gelirleri	22,812,681	0	59,385,683.99	82
630	12	02	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan GSS Prim Gelirleri	153,385,069	73	19,927,851.77	59
630	12	02	01	04	Primi Devletçe Karşılanan GSS Primi Gelirleri	589,442,472	81	1,346,297,451.26	85
630	12	02	01	05	Primini Kendisi Ödeyenler (5510/60)	1,155,828,962	15	3,840,118,085.14	99
630	12	02	01	99	Diğer Prim Gelirleri	54,320	39	65,787.81	80
630	12	03	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	1,599,160,051	79	236,509,537.09	89
630	12	03	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	2,243,269	0	2,132,096.38	27
630	12	03	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	366,490	33	0.00	27
630	12	03	01	99	Diğer Prim Gelirleri	306,555	24	12,262.68	95
630	12	03	02		Hizmet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	58,383	29	82,144.94	89
630	12	03	06		Kira Gelirleri Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	0	0	0.00	89
630	12	04	01	01	Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Geliri	585,005,017	3	159,625,372.13	2
630	12	04	01	99	Diğer Prim Gelirleri	8,999,048	53	36,432,777.15	17
630	12	04	04		Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışların Ret ve	594,831,555	16	0.00	17
630	12	05	01	01	Sosyal Güvenlik Primi Devlet Katkısı	18,723,083	99	127,304,488.11	28
630	12	05	01	02	Sağlık Primi Devlet Katkısı	160,874,216	10	351,922,344.11	39
630	12	05	03		Para Cezalarının Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	921,273	67	1,197,825,900.96	35
630	12	05	09		Diğer Çeşitli Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gider	19,941,945	82	44,854,545.45	40
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)						21,038,879,688	38	36,431,650,085.80	85

GİDERİN TÜRÜ									
630	06	02	01	02	Müşavirlik Giderleri	2,212,439	16	3,050,668	28
630	06	05	01	01	Proje Giderleri	0	0	313,247	12
630	06	09	09	01	Diğer Sermaye Giderleri	5,011,139	93	2,715,514	2
630	11	01			Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	935,142	32	4,331,018	14
630	11	03			Stokların Değerlenmesinden Oluşan Olumsuz Farklar	11,700	35	55,884	4
630	11	04			Maddi Duran Varlıkların Değerlenmesinden Oluşan Olumsuz Farklar	6,212,702	1	7,821,174	87
630	11	08			Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Giderler	17,055	51	6	38
630	11	09			yurtdışı döviz borçlanma kur farkı	0	0	303,583	54
630	11	99			Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0	0	0	38
630	13	01	02	01	Yönetim Binaları Amortisman Giderleri	113,173,338	71	26,768,997	95
630	13	01	02	02	İşletme Binaları Amortisman Giderleri	109,929,040	71	16,436,032	91
630	13	01	03	01	Yönetim Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	50,511,504	28	60,305,062	63
630	13	01	04		Taşıtların Amortisman Giderleri	890,289	51	967,626	31
630	13	01	05		Demirbaşların Amortisman Giderleri	41,575,419	29	61,342,561	50
630	13	02	04		Özel Maliyetlerin Amortisman Giderleri	0	0	492,399	26
630	14	01			Kırtasiye Malzemeleri	15,025,034	78	15,111,602	33
630	14	02			Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	259,308	28	657,575	38
630	14	03			Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	89,576	1	64,657	71
630	14	04			Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	244,497	58	128,264	77
630	14	05			Temizleme Ekipmanları	1,429,994	72	1,732,265	32
630	14	06			Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	393,386	71	461,154	30
630	14	07			Yiyecek	1,445	83	1,239	0
630	14	08			İçecek	2,467	45	5,562	30
630	14	10			Zirai Maddeler	15,950	20	17,204	19
630	14	12			Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	1,975,413	98	1,316,485	80
630	14	13			Yedek Parçalar	439,610	65	489,651	4
630	14	14			Nakil Vasıtaları Lastikleri	39,845	76	15,301	19
630	14	15			Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	394,460	9	171,570	64
630	14	16			Spor Malzemeleri Grubu	0	0	0	0
630	14	17			Basıncılı Ekipmanlar	64	20	10,460	83
630	14	99			Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	113,308	37	43,031	70
630	20	02			Kişilerden Alacaklardan Silinenler	8	14	0	0
GİDERLER TOPLAMI (A)						168,953,813,739	6	188,182,508,754	56

İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
630	12	07	06		Kira Gelirleri Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	137,954	24	52,313.32	12
630	12	09	01		Faiz Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	114,203,634	31	2,951,104.88	0
630	12	09	02		Kişî ve Kurumlardan Alınan Payların Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	4,225,050	96	1,077,616.39	39
630	12	09	03		Para Cezalarının Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	198,737,894	57	3,797,144.34	73
630	12	09	09		Diğer Çeşitli Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	387,319,256	32	165,050,374.51	24
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)						21,743,503,478	78	36,604,578,639.24	51

GİDERİN TÜRÜ								
630	20	02	02	Bütçe veya Diğer Mevzuat Hükümleri Gereğince Silinenler	606,283,405	47	427,562,256	91
630	99	09	02	Sabit Kıymet Satış ve Terkin Zararı	44,333,557	80	462,147,566	61
630	99	09	09	Diğer	2,655,319	95	548,067	36
GİDERLER TOPLAMI (A)					169,607,086,022	28	189,072,766,645	44

				NET GELİR (D=B-C)	172,830,554,488	98	178,566,910,379	62
--	--	--	--	-------------------	-----------------	----	-----------------	----

				FAALİYET SONUCU (A-D) (+ / -)	3,223,468,466	72	10,505,856,265	82
--	--	--	--	-------------------------------	---------------	----	----------------	----

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2014 YILI
PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	62
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	63
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	63
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	63
5. GENEL DEĞERLENDİRME.....	65
6. DENETİM BULGULARI	67

1. ÖZET

Bu rapor, Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

SGK'nın hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2014 yılı Performans Programı,
- 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

2010-2014 dönemine ait Stratejik Plana ilişkin değerlendirmelere, 2013 yılı performans denetimi raporunda yer verildiğinden, bu raporda söz konusu hususlara değinilmemiştir.

Yapılan denetim sonucunda; SGK'nın performans yönetimi sistemini ilgili mevzuat hükümlerine kısmen uygun şekilde oluşturduğu ve belirlemiş olduğu hedeflere ilişkin gerçekleştirmeleri büyük ölçüde ölçtüğü değerlendirilmiştir. Kurum stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporlarını hazırlamakla birlikte söz konusu belgelerin mevzuat hükümlerine tam olarak uygun olması için gelişime ihtiyaç duymaktadır. Mali saydamlık ilkesi gereğince stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporunda yer alan bilgilerin açık, anlaşılır, detaylı ve yeterli bir şekilde raporlanması, belirlenen performans göstergelerinin iyi tanımlanmış olması, bunların kapsamı ile ölçüm yöntemlerine yönelik açıklamalara performans programında yer verilmesi ve performans hedeflerine yönelik meydana gelen sapmaların geçerli nedenlerle gerekçelendirilmesi sağlanmalıdır. İdare performans programı ve faaliyet raporunun taşra performans hedefleri ve gerçekleştirmelerini içerecek şekilde hazırlanması hesap verme sorumluluğunun sağlanmasına ve Kurumun performans yönetimi sisteminin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin

performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, SGK'nın yayımladığı 2014 yılı Performans Programı ve 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir. Kurumun 2010-2014 dönemine ait Stratejik Planına ilişkin değerlendirmelere 2013 yılı performans denetimi raporunda yer verildiği için bu raporda söz konusu Stratejik Plana ilişkin değerlendirmelere yeniden yer verilmeyecektir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2014 yılı performans denetimi kapsamında SGK'nın yayımladığı 2014 yılı Performans Programı ve 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

SGK 2014 yılı Performans Programı değerlendirildiğinde, programın zamanında ve denetim bulguları bölümünde belirtilen hususlar dışında ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yayımlandığı görülmüştür. SGK, 2014 yılı Performans Programında 2 adet stratejik amaç, bu amaçlara ilişkin 10 adet performans hedefi ve performans hedeflerine ilişkin 46 adet performans göstergesi belirlemiştir. Yapılan inceleme neticesinde, 10 adet performans hedefinin ve bunlara ilişkin belirlenen 46 adet performans göstergesinin amaç ve hedeflerle ilgili olduğu ve ölçülebilir şekilde belirlendiği tespit edilmiştir. Ayrıca, ilgili ve ölçülebilir olduğu tespit edilen hedef ve göstergelerden 42'sinin iyi tanımlandığı, 4 adet göstergenin ise yeterince açık ve anlaşılır olmadığı değerlendirilmiştir. İyi tanımlanmadığı düşünülen performans göstergelerine ilişkin açıklamalar denetim bulgularında yer almaktadır.

SGK 2014 yılı Faaliyet Raporu değerlendirildiğinde, raporun mevzuatın öngördüğü tarihten geç yayımlandığı ve denetim bulguları bölümünde belirtilen hususlar dışında ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlandığı görülmüştür. Kamu idaresinin Performans Programında yer verdiği performans hedef ve göstergelerine faaliyet raporunda da tutarlı bir şekilde yer verdiği ve raporlanan hedef ve gösterge gerçekleştirmelerinin birim faaliyet raporları ve son ölçüm kaynakları ile doğrulanabilir olduğu görülmüştür. Ayrıca, Kurum faaliyet raporuna göre 46 adet performans göstergesinden 24'ünde hedeflenen değere ulaşamamış ve bunlara ilişkin gerçekleştirmelerde meydana gelen sapmaların nedenleri hakkında açıklamalar yapılmıştır. Hedefe ulaşamayan performans göstergelerine yönelik yapılan açıklamaların değerlendirilmesi neticesinde, 11 adet performans göstergesine yönelik sunulan gerekçelerin geçerli ve ikna edici olmadığı görülmüştür. Hedefe ulaşamayan göstergelerden sapma nedenleri geçerli ve ikna edici bulunmayanlara ilişkin değerlendirmelere denetim bulgularında yer verilmiştir.

SGK 2014 faaliyet raporunda yer alan faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesi neticesinde Kurumun, belirlediği performans göstergelerini ölçmek amacıyla veri kayıt sistemleri kurduğu görülmüştür. Belirlenen 46 adet performans göstergesinden Kurumun performans bütçesinin %88'ini oluşturan "Kayıt dışı istihdamı azaltmak" şeklindeki

performans hedefi 1 ile “Hizmet Süreçlerini Etkin ve Verimli Hale Getirmek” şeklindeki performans hedefi 10’a ilişkin toplam 10 adet performans göstergesi, faaliyet raporunda beyan edilen gerçekleşme rakamlarının güvenilirliğine yönelik olarak incelenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde, ayrıntısına denetim bulguları bölümünde yer verilen 1 adet performans göstergesi dışında diğer performans göstergelerine ilişkin veri kayıt sistemlerinin performansı ölçme ve raporlama amacına uygun olduğu görülmüş ve bunlara ilişkin faaliyet raporunda sunulan verilerin güvenilirliğini etkileyecek bir hususa rastlanmamıştır.

Yapılan performans denetimi sonucunda SGK’nın performans yönetimi sistemini ilgili mevzuat hükümlerine kısmen uygun şekilde oluşturduğu ve belirlemiş olduğu hedeflere ilişkin gerçekleştirmeleri büyük ölçüde ölçtüğü değerlendirilmiştir. Kurum stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporunu hazırlamakla birlikte söz konusu belgelerin mevzuat hükümlerine tam olarak uygun olması için gelişime ihtiyaç duymaktadır. Mali saydamlık ilkesi gereğince stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporunda yer alan bilgilerin açık, anlaşılır, detaylı ve yeterli bir şekilde raporlanması, belirlenen performans göstergelerinin iyi tanımlanmış olması, bunların kapsamı ile ölçüm yöntemlerine yönelik açıklamalara performans programında yer verilmesi ve performans hedeflerine yönelik meydana gelen sapmaların geçerli nedenlerle gerekçelendirilmesi sağlanmalıdır. Hesap verme sorumluluğunun sağlanması amacıyla merkez ve taşra teşkilatını kapsayacak şekilde faaliyet raporunun hazırlanması ve dolayısıyla taşra performans hedeflerinin ve bu hedeflere yönelik gerçekleştirilen faaliyetlerin sonuçlarının idare faaliyet raporunda gösterilmesi, kurumun performans yönetimi sisteminin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

6. DENETİM BULGULARI

A. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Performans Programında Fiziksel Kaynaklara İlişkin Açıklama Yapılmaması

SGK 2014 yılı Performans Programı'nın incelenmesi neticesinde, "Fiziksel Kaynaklar" başlığı altında Performans Programı Hazırlama Rehberi'nin öngördüğü açıklamalara yer verilmediği tespit edilmiştir.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde, kamu idarelerinin "Fiziksel Kaynaklar" başlığı altında; kullanmakta oldukları ve program döneminde temin etmeyi düşündükleri hizmet binası, lojman, taşıt aracı, iş makineleri, telefon, faks, bilgisayar, yazıcı vb. varlıklara ilişkin bilgilere, bunların elde edilmesi ve kullanımı hususunda izlenecek politikalara yer verecekleri, bilişim sistemi, bilişim sisteminin faaliyetlere katkısı, karşılaşılan sorunlar, program döneminde sistemde planlanan değişiklikler ile e-devlet uygulamalarını kısaca açıklayacakları ve fiziki kaynaklara ilişkin bilgileri tablolaştırılarak programa ekleyecekleri düzenlenmiştir. Söz konusu rehberde ifade edilen bu bilgiler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun genel esaslarından olan mali saydamlığın da gereğidir. Ancak yapılan inceleme neticesinde, Kurumun yalnızca 2013 yılı itibariyle sahip olduğu fiziksel kaynakları tablo olarak gösterdiği, rehberde öngörülen diğer açıklayıcı bilgilere ise yer vermediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında: Bundan böyle "Fiziksel Kaynaklar" başlığı altında Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde belirtilen bilgilere yer verileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi bulguya iştirak etmektedir. Bu itibarla performans programında; "Fiziksel Kaynaklar" başlığı altında Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde belirtilen fiziksel kaynakların elde edilmesi ve kullanımı hususunda izlenecek politikalara, bilişim sistemi, bilişim sisteminin faaliyetlere katkısı, karşılaşılan sorunlar, program döneminde sistemde planlanan değişiklikler ile e-devlet uygulamalarına yer verilmelidir.

BULGU 2: Performans Programında İnsan Kaynaklarına İlişkin Açıklama Yapılmaması

SGK 2014 yılı Performans Programı'nın incelenmesi neticesinde, "İnsan Kaynakları" başlığı altında Performans Programı Hazırlama Rehberi'nin öngördüğü açıklamalara yer verilmediği tespit edilmiştir.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde, kamu idarelerinin "İnsan Kaynakları" başlığı altında; mevcut insan kaynakları, istihdam şekli, hizmet sınıfları, kadro unvanları, istihdam politikası ve benzeri bilgilere yer verecekleri, ayrıca program dönemindeki insan kaynakları ihtiyacı ve bunun karşılanmasına yönelik izlenecek politikaları açıklayacakları ve insan kaynaklarına ilişkin bilgileri tablolaştırılarak programa ekleyecekleri düzenlenmiştir. Söz konusu rehberde ifade edilen bu bilgiler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun genel esaslarından olan mali saydamlığın da gereğidir. Ancak yapılan inceleme neticesinde, kamu idaresinin yalnızca 2013 yılı itibariyle sahip olduğu insan kaynaklarını tablo olarak gösterdiği, rehberde öngörülen program dönemindeki insan kaynakları ihtiyacı ve bunun karşılanmasına yönelik izlenecek politikaları ise açıklamadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında: Bundan böyle performans programında "İnsan Kaynakları" başlığı altında Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde belirtilen bilgilere yer verileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi bulguya iştirak etmektedir. Bu itibarla, performans programında "İnsan Kaynakları" başlığı altında Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde belirtilen mevcut insan kaynakları, istihdam şekli, hizmet sınıfları, kadro unvanları, istihdam politikası ve benzeri bilgilere yer verilmeli, ayrıca program dönemindeki insan kaynakları ihtiyacı ve bunun karşılanmasına yönelik izlenecek politikalar açıklanmalıdır.

BULGU 3: Performans Programında Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetlerin Belirlenmesine İlişkin Açıklama Yapılmaması

SGK 2014 yılı Performans Programı'nın incelenmesi neticesinde, Performans Bilgileri Bölümü'nde yer alan "Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler" başlığı altında Performans Programı Hazırlama Rehberi'nin öngördüğü açıklamalara yer verilmediği tespit

edilmiştir.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde, kamu idarelerinin "Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler" başlığı altında; öncelikle her bir performans hedefi için hazırlanmış olan Tablo 1'e yer verecekleri, bu tablonun ardından da:

- Program döneminde ilgili performans hedefinin belirlenmesinin nedenleri ile belirlenen performans hedefinin temel politika ve öncelikler ile ilişkisine,
- Performans hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını değerlendirmek üzere belirlenen performans göstergeleri ile bu göstergelerin belirlenmesinin nedenlerine,
- Performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyetler hakkında detaylı ve açıklayıcı bilgilere,
- Faaliyetlerin kaynak ihtiyacının nasıl tespit edildiği gibi hususlar ile açıklanmasında yarar görülen diğer hususlara,

yer verecekleri düzenlenmiştir.

Söz konusu Rehber'de ifade edilen bu bilgiler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun genel esaslarından olan mali saydamlığın da gereğidir. Ancak yapılan inceleme neticesinde, SGK'nın performans programında her bir performans hedefi için hazırlanmış olan Tablo 1'e yer verilmekle birlikte, rehberde öngörülen ve yukarıda sırasıyla açıklanan bilgilere yer verilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında: Bundan böyle Sosyal Güvenlik Kurumu Performans Programı hazırlanmasında performans hedef ve göstergeleri ile faaliyetlerin belirlenmesine ilişkin Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde öngörülen gerekli açıklamalara yer verileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi bulguya iştirak etmektedir. Bu itibarla, performans programında; "Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler" başlığı altında Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde belirtilen ve ayrıntısı bulguda ifade edilen bilgilere yer verilmelidir.

BULGU 4: Performans Programında Yer Alan 4 Adet Performans Göstergesinin İyi Tanımlanmamış Olması

SGK 2014 yılı Performans Programı'nın incelenmesi neticesinde, aşağıda ayrıntılı olarak açıklanan 4 adet performans göstergesinin açık ve anlaşılır olmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde, performans programlarında yer alan hedef ve göstergelerin sade ve anlaşılır olması gerektiği düzenlenmiştir. Bu nedenle performans hedef ve göstergelerinin ölçüm yöntemine uygun ve farklı anlamları çağrıştırmayacak şekilde sade, net ve anlaşılır olarak belirlenmesi, yani iyi tanımlanmış olması gerekmektedir.

1) *Kayıt dışı istihdam oranının bir önceki yıla oranı*: Yapılan incelemede, 1 no.lu performans hedefi olan "Kayıt dışı istihdamı azaltmak" hedefine ilişkin belirlenmiş 4 no.lu "Kayıt dışı istihdam oranının bir önceki yıla oranı" performans göstergesinden ne anlatılmak istendiği tam olarak anlaşılamamaktadır. Söz konusu performans göstergesinin lafzından; 2014 yılı kayıt dışı istihdam oranı olan %34,97'nin, 2013 yılı kayıt dışı istihdam oranı olan %36,75'e bölünmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Ancak Kurum, performans göstergesinin 2014 yılı gerçekleşme değerini, iki oran arasındaki farkın bir önceki yıl oranına bölünmesi ve çıkan sonucunun 100 ile çarpılması suretiyle hesaplamıştır. Buna göre, Kurumun hedefi kayıt dışı istihdamı azaltmak olduğundan, performans göstergesinin "Kayıt dışı istihdamın bir önceki yıla göre azalış oranı" şeklinde belirlenmesinin ve ilgili yıl ile önceki yıl kayıt dışı istihdam oranlarına ilişkin bilgilere faaliyet raporunda yer verilmesinin daha anlamlı ve anlaşılır olacağı değerlendirilmektedir.

2) *Entegre sigortacılık uygulamalarında artış oranı*: Yapılan incelemede, 7 no.lu performans hedefi olan "Teknolojilerinden En Üst Seviyede Yararlanmak" hedefine ilişkin belirlenmiş 7 no.lu "Entegre sigortacılık uygulamalarında artış oranı" performans göstergesinin faaliyet raporunda beyan edilen değerinin, Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi (SGEP) kapsamında entegre edilecek sistemlerin yazılıma hazır hale getirilme oranını ifade ettiği tespit edilmiştir. Bu nedenle söz konusu performans göstergesinin lafzı ile raporlanan faaliyet sonucu örtüşmemektedir. Buna göre, "Entegre sigortacılık uygulamalarında artış oranı" performans göstergesinin "SGEP kapsamında entegre edilecek sistemlerin yazılıma hazır hale getirilme oranı" olarak belirlenmesi, performans göstergesinin ölçüm sonuçları ile uyumlu olmasını sağlayacaktır.

3) *Dökümanite edilen iş süreçlerinin artış oranı*: Yapılan incelemede, 10 no.lu performans hedefi olan “Hizmet Süreçlerini Etkin ve Verimli Hale Getirmek” hedefine ilişkin belirlenmiş 3 no.lu “Dökümanite edilen iş süreçlerinin artış oranı” performans göstergesinin faaliyet raporunda beyan edilen değerinin, Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi (SGEP) kapsamında yapılacak olan mevcut durum analizi çalışmalarının tamamlanma oranını ifade ettiği tespit edilmiştir. Bu nedenle söz konusu performans göstergesinin lafzı ile raporlanan faaliyet sonucu örtüşmemektedir. Buna göre, “Dökümanite edilen iş süreçlerinin artış oranı” performans göstergesinin “SGEP kapsamında yapılacak olan mevcut durum analizi çalışmalarının tamamlanma oranı” olarak belirlenmesi, performans göstergesinin ölçüm sonuçları ile uyumlu olmasını sağlayacaktır.

4) *İyileştirilen Süreç Sayısı*: Yapılan incelemede, 10 no.lu performans hedefi olan “Hizmet Süreçlerini Etkin ve Verimli Hale Getirmek” hedefine ilişkin belirlenmiş 4 no.lu “İyileştirilen Süreç Sayısı” performans göstergesinin faaliyet raporunda beyan edilen değerinin, tescil fazı kapsamında mevcut durum analizi yapılan süreç sayısını ifade ettiği tespit edilmiştir. Bu nedenle söz konusu performans göstergesine ilişkin faaliyet sonuçları herhangi bir sürecin iyileştirilmesini içermemektedir. Buna göre, “İyileştirilen Süreç Sayısı” performans göstergesinin “tescil fazı kapsamında mevcut durum analizi yapılan süreç sayısı” olarak belirlenmesi, performans göstergesinin ölçüm sonuçları ile uyumlu olmasını sağlayacaktır.

Kamu idaresi cevabında: Bulguda belirtilen performans göstergelerinin iyi tanımlanmadığı kabul edilmiş ve bundan böyle öneri doğrultusunda performans göstergelerinin açık ve anlaşılır şekilde belirleneceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi bulguya iştirak etmektedir. Bu itibarla, performans hedef ve göstergeleri ölçüm yöntemine uygun ve farklı anlamları çağrıştırmayacak şekilde sade, net ve anlaşılır olarak belirlenmelidir. Ayrıca mali saydamlığın gereği olarak performans programında performans göstergesinin kapsamı ve ölçüm yöntemine yönelik açıklama yapılması göstergenin anlaşılabilirliğini artıracaktır.

B. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 5: Faaliyet Raporunun Zamanında Açıklanmaması

SGK 2014 yılı Faaliyet Raporu'nun mevzuatta belirtilen son açıklanma tarihinden sonra kamuoyuna açıklandığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 18'inci maddesinde; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının ilgili mali yıla ilişkin idare faaliyet raporlarının üst yöneticileri tarafından izleyen mali yılın en geç Şubat ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklanacağı ve bu raporların birer örneğinin aynı süre içerisinde Sayıştaya ve Maliye Bakanlığa gönderileceği, hüküm altına alınmıştır. Ancak, SGK 2014 yılı Faaliyet Raporu 19.03.2015 tarihinde tarafımıza gönderilmiş ve aynı tarihte kamuoyuna açıklanmıştır.

Kamu idaresi cevabında: Sosyal Güvenlik Kurumu idare faaliyet raporunda yer alması gerekli olan Aralık ayı prim gelirleri, aktif / pasif sigortalı sayıları gibi verilerin Şubat ayının sonuna kadar ancak netleşebildiği, bu nedenle Şubat ayından önce gönderilmiş nihai olmayan bu verilerin düzeltilmesi, gerekli birimlerle yazışmaların yapılması, idare faaliyet raporunun hazırlanarak üst yönetime sunulması iş ve işlemlerinin belirtilen sürede yetişmesinin fiili olarak mümkün bulunmadığı, konuya dair süreçte yaşanan sıkıntıların aşılması anlamında durumu belirtir yazının Maliye Bakanlığına gönderildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kurumun mevzuatta öngörülen süreleri dikkate alarak planlamasını yapması ve ilgili yıla ilişkin idare faaliyet raporunu izleyen yılın en geç Şubat ayı sonuna kadar hazırlaması ve kamuoyuna açıklaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Faaliyet Raporunda Mali Bilgiler Başlığı Altında Yönetmelikte Öngörülen Bilgilerin Tamamına Yer Verilmemesi

SGK 2014 yılı Faaliyet Raporu'nun incelenmesi neticesinde, "Mali Bilgiler" başlığı altında Kurumun varlık ve yükümlülüklerine ilişkin bilgilere, yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere, bilanço ve faaliyet sonuçları tablosu gibi temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara, iç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgilere, yer verilmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 18'inci maddesinde; mali bilgiler başlığı altında, kullanılan kaynaklara, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, varlık ve yükümlülükler ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere, temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara, iç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgilere yer verileceği, hüküm altına alınmıştır. Ancak yapılan incelemede, Mali Bilgiler bölümünde yalnızca bütçe uygulama sonuçları ile ödenek ve harcama dağılımı tablosuna yer verildiği, Yönetmelik'te belirtilen;

- Varlık ve yükümlülüklerle ilişkin bilgilere,
- Yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere,
- Bilanço ve faaliyet sonuçları tablosu gibi temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara,
- İç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgilere,

yer verilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında: Sosyal Güvenlik Kurumu mali yapısı ve yapılan işlerin hacminin büyüklüğü dikkate alındığında, gerek mizan ve gerekse mali raporların oluşmasının ertesi yılın Mart ayı ortalarını bulabildiği, bu sebeple talep edilen bilgilerin gönderilmesinin ancak Yönetim Dönemi Hesabının çıkarılmasından sonra mümkün olduğu, 2014 yılı mizanı ve mali tablolardan çıkarılan talep edilen bilgilerin cevaba ek olarak gönderildiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Faaliyet raporları şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlamak amacıyla kamuoyunu bilgilendirmek için hazırlanmaktadır. Yönetmelik'te belirtilen hususlara faaliyet raporunda yer verilmemesi vatandaşların eksik bilgilendirilmesine yol açmaktadır. Bu nedenle, faaliyet raporunda yer alması gereken ve bulguda belirtilen bilgilerin Sayıştay'a gönderilmiş olması yeterli değildir. Kurumun varlık ve yükümlülüklerini gösteren mali rapor bilgileri, faaliyet raporunun hazırlandığı tarih itibariyle olduğu belirtilmek suretiyle faaliyet raporunda yer alabilir. Bu itibarla, 5018 sayılı Kanun'da ifade edilen mali saydamlık ilkesi ve sözü edilen Yönetmelik hükmü gereğince bulguda sayılan bilgilerin tamamına idare faaliyet raporunda yer verilmelidir.

BULGU 7: Faaliyet Raporunda Mali Bilgiler Bölümünde Bütçe Gerçekleşmelerine İlişkin Bazı Bilgilerin Detaylarına Yer Verilmemesi

SGK 2014 yılı Faaliyet Raporu'nun incelenmesi neticesinde, bütçe gerçekleşmelerine ilişkin yer verilen tabloda ek ödeme, ek ödeme transferi, faturalı ödemeler, diğer gelirler, diğer sigorta ödemeleri, diğer giderler ve teşvikler kalemleri hakkında; tanımları, kapsamaları ve türleri bakımından gerekli açıklamaların yapılmadığı ve bunların bütçe gerçekleşmelerine ilişkin detaylı bilgilerinin açıklanmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in "Açıklık İlkesi" başlıklı 6'ncı maddesinde; faaliyet raporlarının, ilgili tarafların ve kamuoyunun bilgi sahibi olmasını sağlamak üzere açık, anlaşılır ve sade bir dil kullanılarak hazırlanacağı, raporda teknik terim ve kısaltmaların kullanılması durumunda bunların ayrıca tanımlanacağı, hüküm altına alınmıştır. Ancak yapılan incelemede, bütçe gerçekleşmeleri hakkında bilgilerin yer aldığı Tablo 55'te, ek ödeme, ek ödeme transferi, faturalı ödemeler, diğer gelirler, diğer sigorta ödemeleri, diğer giderler ve teşvikler şeklinde belirtilen kalemlerin detaylı gerçekleşme rakamlarına yer verilmediği ve teknik terim mahiyetindeki bu kalemlerin tanımları, kapsamaları ve türleri hakkında detaylı açıklamaların yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında: Bulguda belirtilen kavramların tanımı, türleri ve kapsamı hakkında bilgi verilmiş, bu kavramların alt kalemler itibariyle detaylı gerçekleşme rakamlarının dağılımlarının net olarak ayrılmasından dolayı verilemediği, dağılımları net olarak belirlendiğinde ayrıntı verilebileceği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Faaliyet raporları şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlamak amacıyla kamuoyunu bilgilendirmek için hazırlanmaktadır. Dolayısıyla kamuyu tarafından anlaşılacak teknik kavramlara ilişkin açıklamaların idare faaliyet raporunda yapılması gerekmektedir. Bu itibarla, 5018 sayılı Kanun'da ifade edilen mali saydamlık ilkesi ve sözü edilen Yönetmelik hükmü gereğince idare faaliyet raporlarında yer verilen bilgilerin kamuoyu tarafından anlaşılacak şekilde hazırlanması, ek ödeme, ek ödeme transferi, faturalı ödemeler, diğer gelirler, diğer sigorta ödemeleri, diğer giderler ve teşvikler gibi teknik terimlerin tanımlanması ve gerçekleşmelerin mümkün olduğunca detaylı bir şekilde raporlanması sağlanmalıdır.

BULGU 8: Taşra Teşkilatı Harcama Yetkililerinin Birim Faaliyet Raporu Hazırlanmaması

Kendilerine ödenek tahsis edilen taşra teşkilatı harcama yetkililerinin idare faaliyet raporuna temel teşkil edecek birim faaliyet raporunu hazırlamadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 10'uncu maddesine göre; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idarelerin bütçelerinde kendisine ödenek tahsis edilen harcama yetkililerinin birim faaliyet raporu hazırlamaları ve ilgili mali yıla ilişkin birim faaliyet raporlarını izleyen mali yılın en geç Ocak ayı sonuna kadar üst yöneticiye sunmaları gerekmektedir. Yapılan incelemede, Kurumun yalnızca merkez teşkilatı harcama yetkililerinin birim faaliyet raporu hazırladığı, kendilerine ödenek tahsis edilen taşra üniteleri harcama yetkililerinin ise birim faaliyet raporu hazırlamadığı görülmüştür. İdare faaliyet raporları, merkez ve taşra ayrımı olmaksızın bütüncül bir şekilde kurumsal performans sonuçlarını içermelidir. Ancak SGK'nın taşra teşkilatı için idare performans programı dışında taşra performans hedef ve göstergeleri belirlediği ve taşra performans gerçekleştirmelerini idare faaliyet raporunda göstermediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında: Sosyal Güvenlik Kurumu 2010-2014 Stratejik Planında taşra teşkilatına yönelik bir sorumluluk verilmediği, bu dönem için doğrudan sorumluluk verilmeyen taşra teşkilatına Birim Faaliyet Raporu hazırlanması konusunda talimat verilmediği, faaliyet raporlarının direkt olarak stratejik planın içeriğinin uygulamasının takibi amacıyla geliştirilen bir kontrol mekanizması olduğu, Stratejik Plan ve Performans Programının doğrudan merkez birimlerinin sorumluluğu altında hazırlandığı ve Faaliyet Raporunun bu Plan ve Program doğrultusunda oluşturulduğu, bu çerçevede stratejik plan ve performans programında ilgili ve sorumlu olan birimlerin faaliyet raporu düzenlemesi gerektiği düşüncesinden hareketle hali hazırda tüm merkez birimlerin birim faaliyet raporlarını hazırladığı, bütçeleri ayrı olarak belirlenmeyen, doğrudan sorumluluk verilmemiş ve ilgili tutulmamış taşra birimlerine faaliyet raporu düzenlemeleri için bir talimat verilmediği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: SGK taşra teşkilatı kendilerine ödenek tahsis edilen harcama birimleridir. Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde açık bir şekilde merkez – taşra ayrımı yapılmaksızın kendisine ödenek

tahsis edilen harcama yetkililerinin birim faaliyet raporu hazırlamaları gerektiği düzenlenmiştir. Bu itibarla, idare performans programının taşra performans hedef ve göstergelerini içerecek şekilde hazırlanması ve kendilerine ödenek tahsis edilen taşra teşkilatı harcama yetkililerince, Yönetmeliğe uygun bir şekilde idare performans programında gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlerin sonuçlarını göstermek üzere birim faaliyet raporu hazırlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Hedefe Ulaşılamayan 11 Adet Performans Göstergesine İlişkin Sapma Nedenlerine Yönelik Yapılan Açıklamaların Yeterli Olmaması

SGK 2014 yılı Faaliyet Raporu'nun incelenmesi neticesinde, ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen hedefe ulaşamayan 11 adet performans göstergesine ilişkin yapılan açıklamaların, sapma nedenlerini geçerli bir şekilde açıklamadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 11'inci maddesinde; "performans bilgileri" başlığı altında performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verileceği hüküm altına alınmıştır. Ancak yapılan incelemede, gerçekleşmeleri hedefin altında kalan ve ayrıntısı ekli tabloda gösterilen bazı performans göstergelerine ilişkin yapılan açıklamaların hedefe neden ulaşamadığını ortaya koymadığı veya performans gerçekleşmelerine yönelik ayrıntılı açıklamaları içermediği görülmektedir.

Sapma Nedenleri Yeterli Bulunmayan Performans Göstergeleri

<i>Performans Göstergesi</i>	<i>Hedef</i>	<i>Gerçekleşme</i>	<i>Faaliyet Raporunda Yer Alan Açıklama</i>	<i>Değerlendirme</i>
PH1-PG2:Denetlenen işyeri bazında tespit edilen kayıt dışı çalışan sayısının bir önceki yıla göre artış oranı (%)	20	6,51	Denetim kapasitesi öngörülen oranda artmadığından hedefe ulaşamamıştır.	Denetim kapasitesinin neden öngörülen oranda artmadığına ilişkin detaylı açıklama yapılmalıdır.
PH2-PG5:Özel sektörde sigortalıların asgari ücret üzerinden yapılan bildirim oranındaki azalış miktarı (%)	3	2,1	İşsizlik oranının ekonomik nedenlerle 2013 yılına göre 2014 yılında 1,5 puan kadar artması ve denetim	Denetim kapasitesinin neden istenilen oranda artmadığı detaylı olarak açıklanmalıdır.

			kapasitesinin istenilen oranda artmaması nedeniyle öngörülen hedefe ulaşamamıştır.	
PH3-PG1:Kişi başına ödenen tedavi harcama tutarının bir önceki yıla göre değişim oranı (%)	-10	7	Öngörülemeyen durumlar nedeniyle hedefe ulaşamamıştır.	Öngörülemeyen durumların ne olduğu açıklanmalıdır.
PH3-PG2:Kişi başına ödenen ilaç harcama tutarının bir önceki yıla göre değişim oranı (%)	-5	11,37	Öngörülemeyen durumlar nedeniyle hedefe ulaşamamıştır.	Öngörülemeyen durumların ne olduğu açıklanmalıdır.
PH6-PG1:Kişi başına verilen eğitim saati (Yüz Yüze Eğitim)	24,5	21,7	İptal edilen eğitimler nedeniyle hedefe ulaşamamıştır.	Eğitimlerin neden iptal edildiği açıklanmalıdır.
PH6-PG2:Kişi başına verilen eğitim saati (Video Konferans)	6,5	3,14	İptal edilen eğitimler nedeniyle hedefe ulaşamamıştır.	Eğitimlerin neden iptal edildiği açıklanmalıdır.
PH6-PG6:Kişisel gelişim eğitimleri alan personel sayısının toplam personel sayısına oranı (Yüz Yüze Eğitim) %	5,8	3,66	İptal edilen eğitimler nedeniyle hedefe ulaşamamıştır.	Eğitimlerin neden iptal edildiği açıklanmalıdır.
PH6-PG7:Kişisel gelişim eğitimleri alan personel sayısının toplam personel sayısına oranı (Video Konferans) %	0,8	0	İptal edilen eğitimler nedeniyle hedefe ulaşamamıştır.	Eğitimlerin neden iptal edildiği açıklanmalıdır.
PH7-PG4:Doküman Yönetim Sisteminde üretilen toplam evrak sayısı	10.000.000	7.453.253	Doküman Yönetim Sisteminde üretilen evrak sayısını artırmak amacıyla sistemde revizyon çalışmasına başlanmıştır. Kullanıcıların ihtiyaçlarını giderecek şekilde uygulama iyileştirilecektir.	Yapılan açıklama, hedeften sapma nedenlerini içermemektedir.
PH9-PG5: Kurulan KİOKS	60	0	Kurulan KİOKS sayısı	Projenin neden

sayısı			insansız SGM ile birlikte planmış olup, 2014 yılında proje durdurulmuştur.	durdurulduğuna ilişkin ayrıntılı açıklama yapılmalıdır.
PH10-PG6: 4/b sigortalıları için e-ödenek'ten düzenlenen istirahat raporu sayısının toplam 4/b istirahat raporu sayısına oranı	60	0	4/1-(b) sigortalılarının istirahat raporları e-ödenek üzerinden gönderilmeye başlanılmadığından gösterge hedefine ulaşamamıştır.	4/1-b'lilerin istirahat raporlarının neden e-ödenek üzerinden gönderilmeye başlanmadığı açıklanmalıdır.

Not: PH; Performans Hedefi, PG; Performans Göstergesi

Kamu idaresi cevabında: Bulguda belirtilen performans göstergelerinin sapma nedenlerine dair detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

Sonuç olarak: Faaliyet raporları şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlamak amacıyla kamuoyunu bilgilendirmek için hazırlanmaktadır. Dolayısıyla performans göstergelerinin sapma nedenlerine dair detaylı açıklamalar faaliyet raporunda yapılmalıdır. Bu itibarla, hedefe ulaşamayan performans göstergelerine ilişkin yapılan açıklamaların geçerli ve ikna edici sapma nedenleri sunması gerektiği değerlendirilmektedir.

C. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 10: "Tamamlanan Onarım/Planlanan Onarım" Şeklinde Belirlenen Performans Göstergesinin Gerçekleşme Değerinin Yanlış Beyan Edilmesi

SGK 2014 yılı Performans Programı'nda yer alan "Hizmet Süreçlerini Etkin ve Verimli Hale Getirmek" şeklindeki 10 no.lu hedefe ilişkin belirlenmiş "Tamamlanan Onarım/Planlanan Onarım" performans göstergesinin gerçekleşme değerinin, SGK 2014 Faaliyet Raporu'nda beyan edilen gerçekleşme değeri ile uyuşmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 5'inci maddesinde, faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin doğru ve güvenilir olması gerektiği düzenlenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde, Hizmet Süreçlerini Etkin ve Verimli Hale

Getirmek” şeklindeki 10 no.lu hedefe ilişkin belirlenmiş “Tamamlanan Onarım/Planlanan onarım” performans göstergesinin gerçekleşme değerinin SGK 2014 yılı Faaliyet Raporunda belirtildiği üzere %80 değil, %46 olduğu, dolayısıyla Kurumun hedef değeri olan %80’e ulaşamadığı ve hedefi yanlış ölçtüğü tespit edilmiştir. Ancak Kurum faaliyet raporunda hedefine ulaşmış gibi söz konusu performans göstergesine ilişkin gerçekleşme değerini %80 olarak beyan etmiştir.

Kamu idaresi cevabında: Performans göstergesine ilişkin hedeften sapma nedenleri hakkında ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Sonuç olarak: 2014 yılı başında Kurum 24 adet onarım gerçekleştirmeyi planlamış, yıl sonunda ise bunlardan 11 adetini tamamlamıştır. Dolayısıyla Kurum söz konusu performans göstergesine ilişkin hedefine ulaşamamıştır. 5018 sayılı Kanun’un temel ilkelerinden olan mali saydamlık ilkesi gereği, faaliyet sonuçları doğru bir şekilde raporlanmalı, hedef ile gerçekleşme değerleri arasında sapma varsa, sapmanın nedenleri faaliyet raporlarında açıklanmalıdır. Bu itibarla, faaliyet sonuçlarının doğru bir şekilde faaliyet raporuna yansımaları için gerekli özenin gösterilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>